

VILNIAUS UNIVERSITETAS

EKONOMIKOS IR VERSLO ADMINISTRAVIMO FAKULTETAS

KOKYBĖS VADYBOS MAGISTRO PROGRAMA

Aistė Kvederaitė

MAGISTRO

DARBAS

Akademinių ir administracinių veiksnių įtaka studentų pritraukimui į aukštąsias mokymosi įstaigas	The impact of academic and administrative factors factors on attracting students to higher education institutions
--	--

Magistrantė

(parašas)

Darbo vadovas

(parašas)

Asist. dr. D. Ruželė

Vilnius, 2025

TURINYS

IVADAS

IVADAS.....	4
1. AKADEMINIŲ IR ADMINISTRACINIŲ VEIKSNIŲ ĮTAKOS STUDENTŲ PRITRAUKIMUI Į AUKŠTOJO MOKSLO ĮSTAIGAS TEORINIAI ASPEKTAI.....	8
1.1. Pagrindiniai aukštųjų mokymosi įstaigų veiksniai, lemiantys studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas.....	8
1.2. Akademinių veiksnių įtaka studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas.....	15
1.3. Administracinių veiksnių įtaka studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas.....	18
2. AKADEMINIŲ IR ADMINISTRACINIŲ VEIKSNIŲ ĮTAKOS STUDENTŲ PRITRAUKIMUI Į AUKŠTOJO MOKSLO ĮSTAIGAS TYRIMO METODIKA.....	22
2.1. Tyrimo tikslas, modelis ir hipotezės.....	22
2.2. Tyrimo organizavimas ir instrumentas.....	23
3. AKADEMINIŲ IR ADMINISTRACINIŲ VEIKSNIŲ ĮTAKOS STUDENTŲ PRITRAUKIMUI Į AUKŠTOJO MOKSLO ĮSTAIGAS TYRIMAS IR REZULTATAI	
3.1. Empirinio tyrimo duomenų analizė.....	28
3.1.1. Socialinių – demografinių rodiklių analizė.....	28
3.1.2. Kintamųjų statistinė analizė.....	28
3.1.3. Konstruktyvų analizė.....	34
3.1.4. Faktorinė analizė.....	35
3.1.5. Hipotezių pagrindimas.....	48
3.2. Tyrimo rezultatų apibendrinimas.....	49
IŠVADOS IR PASIŪLYMAI.....	51
LITERATŪROS SĄRAŠAS.....	54
SANTRAUKA.....	60
SUMMARY.....	61
PRIEDAI.....	62

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. Kiekybinių metodų taikymas panašiuose moksliniuose tyrimuose.....	24
2 lentelė. Anketos klausimyno struktūra.....	25
3 lentelė. Amžiaus aprašomoji statistika.....	28
4 lentelė. Kintamųjų statistika (vidurkis, standartinis nuokrypis, asimetrija ir smailumas).....	29
5 lentelė. Konstruktyvūs statistiniai parametrai.....	34
6 lentelė. Rotuota faktorių analizės matrica (Pattern Matrix).....	36
7 lentelė. Dviejų reikšmingiausių veiksnių faktorių analizė.....	38
8 lentelė. Kintamųjų vidurkiai pagal lytį, studijų pakopą ir pasirinkimo laiką.....	41
9 lentelė. Reikšmingiausių klausimų vidurkių palyginimas pagal lytį, studijų pakopą ir pasirinkimo laiką.....	46
10 lentelė Administracinių ir akademinių veiksnių vidurkiai pagal tris kriterijus: respondento lytį, studijų pakopą ir aukštosios mokyklos pasirinkimo momentą.....	47

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

1 paveikslas. Veiksniai įtakojantys studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas.....	13
2 paveikslas. Akademiniai veiksniai įtakojantys studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas.....	15
3 paveikslas. Administraciniai veiksniai įtakojantys studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas.....	19
4 paveikslas. Teorinis akademinių ir administracinių veiksnių įtakos studentų pritraukimui įvertinimo modelis.....	22
5 paveikslas. Tyrimo etapai.....	23
6 paveikslas. Teorinis įvertinti akademinių ir administracinių veiksnių įtakos studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas modelis.....	27

IVADAS

Temos aktualumas. Naujausi aukštojo mokslo tyrimai (Yusuf, 2024; Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed, 2023; Connie ir kt., 2023; Ling ir kt., 2021; Garvanova, 2020; Harahap ir Amanah, 2019; Ilgan ir kt., 2018; Chan Shen Wei ir kt., 2016) atskleidė, kad augant konkurencijai tarp aukštojo mokslo įstaigų, studentų pritraukimas tampa strateginiu šių mokslo įstaigų prioritetu. Aukštojo mokslo įstaigos turi ieškoti būdų ir priemonių, kaip išsiskirti ir tapti patrauklesnėmis tiek vietos, tiek iš užsienio atvykstantiems studentams. Ši konkurencija lemia ir švietimo sistemos pokyčius. Remiantis naujausiais moksliniais tyrimais (Mbabazi ir kt., 2023; Pavan ir kt., 2022; Suratman ir kt., 2022; Connie ir kt., 2022; Konstantoulaki ir kt., 2022; Qazi et al., 2021; Papanthymou ir Darra, 2017; Alfattal, 2017; Chan Shen Wei ir kt., 2016; Edrak, Nor ir Maamon, 2015), studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas lemia įvairūs akademiniai, administraciniai veiksniai. Akademiniai veiksniai, tokie kaip studijų programų kokybė, studijų programų įvairovė, dėstytojų kompetencija ir kvalifikacija, aukštojo mokymosi įstaigoje taikomi mokymo metodai, aukštojo mokslo įstaigoje mokymo procese taikomos technologijos, moksliniai tyrimai ir inovacijos įgyvendinamos aukštojo mokslo įstaigoje, studijų lankstumas ir galimybė individualizuoti mokymąsi, praktikos galimybės, įsidarbinimo baigus studijas galimybės yra vieni svarbiausių kriterijų, į kuriuos studentai atsižvelgia pasirinkdami aukštojo mokymosi įstaigą (Connie ir kt., 2022; Chan Shen Wei ir kt., 2016). Administraciniai veiksniai, tokie kaip priėmimo į aukštojo mokslo įstaigas sąlygos, studijų lankstumas, komunikacija, greitas atgalinis ryšys, informacijos suteikimas, praktikos vietų užtikrinimas lemia studentų galutinį apsisprendimą pasirinkti būtent tą aukštojo mokslo įstaigą (Chan Shen Wei ir kt., 2016).

Didėjanti konkurencija tarp aukštojo mokslo įstaigų lemia būtinybę kurti bei įgyvendinti efektyvias strategijas, kurios padėtų išsiskirti rinkoje ir pritraukti daugiau studentų (Ling ir kt., 2021; Harahap ir Amanah, 2019). Tai susiję ne tik su aukštojo mokslo institucijų įvaizdžiu, bet ir su siūlomų paslaugų kokybe, lankstumu, komunikacija bei akademine verte. Naujausi tyrimai (Mbabazi ir kt., 2023; Pavan ir kt., 2022; Suratman ir kt., 2022; Qazi ir kt., 2021) atskleidžia, kad aukštosios mokslo įstaigos gali sėkmingai pritraukti studentų pasitelkdamos įvairius akademinius ir administracinius veiksnius. Nepaisant vis didėjančio susidomėjimo šia tema, (Connie ir kt. 2022), (Qazi ir kt., 2021), (Konstantoulaki ir kt., 2022) mokslinėje literatūroje akademiniai ir administraciniai veiksniai dažnai nagrinėjami tik kompleksiskai, neišskiriant jų atskirai, todėl tyrimų, kurie aiškiai išskiria ir palygina šių veiksnių įtaką, vis dar stokojama.

Analizuojamos temos ištyrimo lygis. Aktualios mokslinės literatūros analizė atskleidė, kad dauguma tyrimų, kuriuose nagrinėjami veiksniai lemiantys (darantys įtaką) konkrečios aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą, neišskiria atskirai akademinių ar administracinių veiksnių,

o juos pateikia visumoje, jie autorių (Connie ir kt., 2022; Konstantoulaki ir kt., 2022; Qazi et al., 2021; Chan Shen Wei ir kt., 2016) analizuojami kompleksiskai, nepriskiriant atskirų veiksmų konkrečiai grupei. Iki šiol dauguma tyrimų (Garvanova 2020; Harahap ir Amanah, 2019) yra orientuoti į tokius aukštojo mokslo įstaigų pasirinkimą lemiančius veiksmus, kaip aukštojo mokslo įstaigų įvaizdis, reputacija, finansinės paskatos ar studijų programų struktūra, tačiau akademiniams ir administraciniams veiksmams skiriama kiek mažiau dėmesio.

Akademinius veiksmus įtakojančius studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas savo moksliniuose darbuose nagrinėjo Yusuf (2024); M. Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed (2023); Connie ir kt. (2023); Garvanova (2020); Harahap ir Amanah (2019); Ilgan ir kt. (2018); Chan Shen Wei ir kt. (2016); Ivy (2001); Mazzarol ir G. N. Soutar (2002) ir kiti autoriai. Administracinius veiksmus įtakojančius studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas savo moksliniuose darbuose nagrinėjo Yusuf (2024); Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed (2023); Connie ir kt. (2023); Harahap ir Amanah (2019); Chan Shen Wei ir kt. (2016); Aydin (2015); Ivy (2001) ir kiti autoriai. Pažymėtina, kad nagrinėtų autorių moksliniuose darbuose, kuriuose analizuodami akademiniai ir administraciniai veiksmus įtakojantys studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas, šių veiksmų atskirai neišskiria, jie ir dar kiti veiksniai, tokie kaip ekonominiai ar socialiniai kultūriniai, analizuojami kompleksiskai. Taip pat akcentuotina ir tai, kad skirtingų autorių analizuojami akademiniai ir administraciniai veiksniai į tyrimus įtraukiami ne visi, o tik keletas iš jų. Išskirtinas ir dar vienas probleminis aspektas – tai studentų pritraukimo ir studentų pasirinkimo aspektų suvienodinimas arba neatribojimas. Tyrėjai šiuos abu minėtus aspektus dažnai apjungia į vieną visumą.

Darbo naujumas. Šio darbo naujumas tas, kad šiame darbe analizuojami visi autorių identifikuoti akademiniai ir administraciniai veiksniai. Darbas naujas ir tuo aspektu, kad visų identifikuotų akademinių ir administracinių veiksmų įtaka studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas moksliniu aspektu nebuvo nagrinėta. Šiame darbe skirtingai nei kitų autorių moksliniuose darbuose apjungiami du aspektai: identifikuojami patys akademiniai ir administraciniai veiksniai, lemiantys studentų sprendimą stoti į konkrečią aukštojo mokslo įstaigą, ir šių veiksmų įtaka studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas. Ši analizė padeda geriau suprasti, kokie administraciniai ir akademiniai veiksniai labiausiai įtakoja aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą ir kokie veiksniai daro didžiausią įtaką studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas.

Mokslinė taikomoji problema. Aukštojo mokslo įstaigos dėl demografinių pokyčių, (mažėjančio gimstamumo, gyventojų skaičiaus), besikeičiančių studentų lūkesčių (studijų kokybės, programų, prieinamumo, dėstytojų kompetencijos ir kitų aspektų) susiduria su didele konkurencija pritraukiant būsimus studentus į aukštojo mokslo įstaigas.

Aukštojo mokslo įstaigoms, siekiant išlikti konkurencingomis ir pritraukti kuo daugiau būsimų studentų, nepakanka vien siūlyti populiarias akademines programas ar remtis rinkodaros priemonėmis, bet ir būtina suprasti, kokią įtaką aukštosios mokymosi įstaigos studentų apsisprendimui rinktis tam tikrą aukštojo mokslo įstaigą turi akademiniai veiksniai (studijų programų kokybė, studijų programų įvairovė, dėstytojų kompetencija, dėstytojų kvalifikacija, aukštojo mokslo įstaigoje taikomi mokymo metodai, mokymo procese taikomos technologijos, moksliniai tyrimai ir inovacijos, įgyvendinamos aukštojo mokslo įstaigoje, studijų lankstumas ir galimybė individualizuoti mokymąsi) ir administraciniai veiksniai (priėmimo į studijas procesas, informacijos prieinamumas ir komunikacija, studijų programų administravimas, finansinė paramos sistema, funkcionuojanti aukštojo mokymosi įstaigose, aukštojo mokslo įstaigoje teikiamos administracinės paslaugos ir jų kokybė, aukštojo mokslo įstaigos bendradarbiavimas su verslo sektoriumi, absolventų įsidarbinimo galimybės baigus studijas, studentų karjeros vystymas, mainų programos su užsienio universitetais, administracijos skaidrumas ir efektyvumas, socialinės ir kultūrinės veiklos organizavimas).

Mokslinę taikomąją problemą galima apibrėžti kaip poreikį identifikuoti ir įvertinti akademinių ir administracinių veiksnių įtaką studentų pritraukimui, siekiant padėti aukštojo mokslo įstaigoms sukurti ir įgyvendinti efektyvias studentų pritraukimo strategijas, didinti aukštojo mokslo įstaigų patrauklumą tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu aspektu.

Magistro baigiamojo darbo tikslas. Remiantis išanalizuota moksline literatūra bei atliktu autoriniu tyrimu, įvertinti akademinių ir administracinių veiksnių įtaką studentų pritraukimui į aukštojo mokslo mokyklas.

Magistro baigiamojo darbo uždaviniai:

1. Atskleisti akademinių veiksnių įtakos studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas teorinius aspektus.
2. Išanalizuoti administracinių veiksnių įtakos studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas teorinius aspektus.
3. Įvertinti akademinių veiksnių įtaką studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas.
4. Įvertinti administracinių veiksnių įtaką studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas.
5. Įvertinti tyrimo hipotezes.

Magistro baigiamojo darbo metodai. Mokslinių straipsnių rinkimas, sisteminimas ir analizė, kiekybinis tyrimas, atliekant anketinę apklausą, aprašomoji ir statistinė duomenų analizė, naudojant SPSS 17 programinę įrangą.

Darbo struktūra. Magistro baigiamąjį darbą sudaro trys dalys. Pirmoje darbo dalyje nagrinėjami akademinių ir administracinių veiksnių įtakos studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas teoriniai aspektai. Pateikiamas teorinis akademinių ir administracinių veiksnių

įtakos studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas modelis. Antroje darbo dalyje pristatomas tyrimo tikslas, modelis ir hipotezės, tyrimo organizavimas ir instrumentas. Pateikiama respondentų atranka ir tiriamos imties charakteristikos, aptariamas tyrimo ribotumas. Trečioje dalyje pateikiami akademinių ir administracinių veiksnių įtakos studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas tyrimas ir rezultatai. Pateikiama empirinio tyrimo duomenų analizė ir tyrimo rezultatų apibendrinimas.

1. AKADEMINIŲ IR ADMINISTRACINIŲ VEIKSNIŲ ĮTAKOS STUDENTŲ PRITRAUKIMUI Į AUKŠTOJO MOKSLO ĮSTAIGAS TEORINĖ APŽVALGA

1.1. Pagrindiniai aukštųjų mokymosi įstaigų veiksniai, lemiantys studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas

Aukštojo mokslo įstaigos veikia konkurencingoje švietimo rinkoje, jos siekia pritraukti tiek vietinių studentų tiek ir studentų iš užsienio šalių. Globalizacija, kintanti verslo, politinė bei technologinė aplinka, besikeičiantys darbo rinkos poreikiai skatina aukštojo mokslo įstaigas nuolat tobulinti savo siūlomas programas, investuoti į technologines inovacijas, gerinti studijų kokybę, taikyti pažangias studentų pritraukimo strategijas (Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed, 2023, Amoah ir kt., 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016).

Naujausi moksliniai tyrimai (Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed, 2023, Amoah ir kt., 2023, Suratman ir kt., 2022) rodo, kad studentų pritraukimas yra svarbus procesas kiekvienai aukštojo mokslo įstaigai. Aukštojo mokslo įstaigoms dažnai tenka konkuruoti su kitomis dėl talentingiausių studentų, tam pasitelkiamos įvairios studentų pritraukimo strategijos, tokios kaip naujos, patrauklios studijų programos, atitinkančios darbo rinkos poreikius, sudaroma galimybė studentams mokytis nuotoliu. Siekiant pritraukti gabiausius, motyvuotus studentus, aukštojo mokslo įstaigos studentams siūlo inovatyviais ir rinkoje paklausias mokslinių tyrimų programas, bendradarbiauja su verslo sektoriaus organizacijomis, sudarydamos studentams praktikos metu įgyti reikiamų praktinių įgūdžių, kas palengvina baigusiųjų aukštojo mokymosi įstaigas absolventų įsidarbinimą. Aukštojo mokslo įstaigos, siekdamos pritraukti kuo daugiau studentų, aktyviai taiko ir įvairias rinkodaros ir komunikacijos strategijas, tokias kaip atvirų durų dienos, akademinės konferencijos, informacijos sklaidai dažnai pasitelkdamos socialines medijas („Facebook“, „Instagram“). Aukštojo mokslo įstaigos, siekdamos pritraukti kuo daugiau studentų, pasitelkia ir įvairias administracines ir finansines strategijas, tokias kaip supaprastinta priėmimo į studijas procedūra, valstybės finansuojamos vietos ir stipendijų programos, lengvatinės studijų paskolos, galimybės derinti mokslą ir darbą. Aukštojo mokslo įstaigos, siekdamos pritraukti kuo daugiau studentų, pasitelkia įvairias karjeros ir verslumo skatinimo strategijas, tokias kaip baigiamosios praktikos atlikimo ir įsidarbinimo galimybės. Sėkmingas minėtų strategijų įgyvendinimas užtikrina nuolatinį studentų srautą, gerina mokyklos reputaciją ir finansinį stabilumą, taip pat stiprina akademinę bendruomenę ir galimybes partnerystėms. Tinkamos pritraukimo strategijos padeda institucijoms išlaikyti stabilius priėmimo rodiklius ir netgi augti, nepaisant išorinių iššūkių. Didesnis studentų skaičius tiesiogiai prisideda prie

institucijos pajamų didinimo, ypač jeigu studijos yra apmokamos, taip užtikrinant ilgalaikį finansinį stabilumą ir galimybę investuoti į akademinę infrastruktūrą bei mokymo kokybės gerinimą (Mahdi, Nassar, ir Almsafir, 2018). Pritraukdamos talentingus ir motyvuotus studentus, institucijos gerina savo studijų programų kokybę. Tokie studentai aktyviai dalyvauja akademinėje veikloje ir prisideda prie mokslinių tyrimų plėtros (Mok ir Jiang, 2018).

Baharun, Awang ir Padlee (2011) tyrimu nustatė, kad studentai pasirinkdami universitetus labiausiai vertina universiteto reputaciją, studijų programų įvairovę, infrastruktūrą bei mokslinių tyrimų galimybes. Callender ir Melis (2022) tyrimu nustatė, kad studentai pasirinkdami aukštojo mokslo įstaigą atsižvelgia į tokius aspektus, kaip studijų programų kokybė ir studijų kaina. Tyrimas atskleidė, kad studijų kaina yra svarbus veiksnys renkantis aukštojo mokslo įstaigą. Studentai neretai renkasi pigesnes ar finansiškai labiau prieinamas galimybes. Connie ir kt. (2022) tyrimas atskleidė, kad svarbiausiais veiksniais būsimiems studentams renkantis aukštojo mokslo įstaigą yra aukštojo mokslo įstaigos reputacija, įsidarbinimo galimybės po studijų, studijų kokybė, artumas gyvenamajai vietai ir tėvų nuomonė turi įtakos pasirenkant universitetą. Fernandez (2010) tyrimu nustatė, kad svarbiausi veiksniai, lemiantys universiteto pasirinkimą yra universiteto įvaizdis, programų kokybė, patirtis bei draugų ir šeimos rekomendacijos. Pasak Gaspar ir Soares, (2021) svarbiausi veiksniai, lemiantys universiteto pasirinkimą yra mokymo kokybė, mokesčiai už mokslą, atstumas iki universiteto ir studijų programų paklausa rinkoje. Jain (2014) tyrimu nustatė, kad pagrindiniai veiksniai, lemiantys aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą yra aukštojo mokslo įstaigos reputacija, įsidarbinimo perspektyvos, programų įvairovė, mokymosi aplinka ir studijų kaina. Ming (2010) identifikuoja šiuos veiksnius, lemiančius aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą: instituciniai veiksniai, tokie kaip paslaugų kokybė, informacijos prieinamumas ir studentų aptarnavimas, daro didelę įtaką pasirinkimui. Pasak Rico-Briones (2019), aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą lemia šeimos įtaka, finansai, institucijos įvaizdis ir asmeniniai interesai. Pasak Sedahmed ir Noureldien (2019), aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą lemia įstaigos reputacija, programų tinkamumas, mokėjimo už studijas sąlygos ir gyvenimo išlaidos. Spearman, Ghanayem ir Ljepava (2016) nurodo, kad universiteto pasirinkimą lemia įsidarbinimo galimybės, mokymosi aplinkos patrauklumas, mokymo kokybė ir draugų rekomendacijos. Por, Say ir Mov (2024) nurodo, kad svarbūs faktoriai, lemiantys pasirinkimą, yra universiteto vieta, mokymosi aplinka, įsidarbinimo galimybės, programų pasiūla, tėvų ir mokytojų rekomendacijos. Qazi ir kt. (2021) teigia, kad aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą lemia institucijos reputacija, akademinis personalas ir paslaugų kokybė. Pasak Khoi (2020), aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą lemia reputacija, mokymo kokybė, infrastruktūra ir tyrimai, kuriuos vykdo aukštojo mokslo įstaigos. Dhaliwal ir kt. (2019), teigia, kad studentai pirmenybę teikia tokiems aukštosios mokyklos veiksniams, kaip infrastruktūra, akademinė kokybė, žinomumas ir apmokėjimo už mokslą

lankstumas. James ir Denis (2015) įvardija tokius aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą lemiančius veiksnius, kaip šeima, profesinio augimo galimybės, programų įvairovė.

Autoriai Geiger ir Ogilby (2000); Tieng ir kt. (2023); Qazi ir kt. (2021); Lan ir kt. (2024) teigia, kad aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą lemia studijų kokybė, dėstytojų kompetencijos.

Remiantis Chan Shen Wei ir kt. (2016) tyrimu, itin svarbiu studijų programos aspektu laikytinas studijų programos lankstumas. Studijų programos lankstumas gali turėti įtakos studentams pasirenkant aukštojo mokslo įstaigą. Studentai mieliau renkasi lanksčias studijų programas siūlantį universitetą. Pavyzdžiui, Oksfordo universitetas siūlo studentams lanksčius neakivaizdinius kursus, tuo siekiama sudaryti sąlygas studentams derinti karjerą, įsipareigojimus šeimai su studijomis universitete. Studentams sudaryta galimybė pasirinkti visą studijų arba neakivaizdinę studijų programą.

Kaip pastebi Papanthymou ir Darra (2017), vienas iš pagrindinių veiksnių, lemiančių studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas, yra aukštojo mokslo įstaigos akademinė kokybė. Ji apima tokius kriterijus, kaip studijų kokybė, moksliniai tyrimai, dėstytojų kompetencija, tarptautinis pripažinimas ir inovacijų diegimas. Aukštojo mokslo įstaigos akademinė kokybė pirmiausia priklauso nuo jos siūlomų studijų programų kokybės ir dėstytojų profesionalumo. Aukštojo mokslo įstaigos, kurios pasižymi aukštu akademiniu lygiu, turi stiprią reputaciją tarp studentų ir akademinės bendruomenės. Aukštojo mokslo įstaigos akademinė kokybė reiškia, kad aukštojo mokslo įstaigos siūlomos programos atitinka šiuolaikinius darbo rinkos poreikius, yra novatoriškos ir patrauklios studentams. Aukštojo mokslo įstaigos akademinė kokybė reiškia, kad šiose aukštojo mokymosi įstaigose didelis dėmesys skiriamas mokslinių tyrimų kokybei, dalyvavimui tarptautiniuose projektuose, mokslinių tyrimų publikacijoms tarptautiniuose leidiniuose. Aukštojo mokslo įstaigos akademinė kokybė reiškia, kad aukštojo mokslo įstaigose dirba kompetentingi dėstytojai ir mokslininkai, kurie prisideda prie institucijos žinomumo, patrauklumo didinimo.

Studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas lemia ir aukštosios mokymosi įstaigos infrastruktūra. Moksliniai tyrimai (Papanthymou ir Darra, 2017; Pavan ir kt., 2022, Suratman ir kt., 2022) rodo, kad egzistuoja ryšys tarp universiteto infrastruktūros ir universiteto pasirinkimo. Aukštojo mokslo įstaigos yra žinių sklaidos šaltinis, jos atlieka svarbų vaidmenį parengiant rinkai reikalingus, kompetentingas specialistus (Amoah ir kt., 2023). Moderni ir funkcionali aukštojo mokslo įstaigos infrastruktūra yra svarbus veiksnys, pritraukiantis studentus į aukštojo mokslo įstaigas. Modernią ir funkcionalią aukštojo mokslo įstaigos infrastruktūrą sudaro kokybiška mokymosi aplinka, šiuolaikiškai įrengtos auditorijos, laboratorijos ir bibliotekos, kurių dėka užtikrinamos kokybiškos studijos (Papanthymou ir Darra, 2017; Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed, 2023). Kitas svarbus veiksnys, lemiantis studentų pritraukimą į aukštojo

mokslo įstaigas – technologinė integracija arba infrastruktūros technologinė pažanga. Aukštojo mokslo įstaigos, kurios yra įdiegusios naujausias, pažangiausias technologijas (virtualias mokymo priemones, skaitmenines platformas ir hibridinį mokymąsi) yra patrauklesnės studentams, nes užtikrina geresnę studijų kokybę. Technologiškai modernios laboratorijos, nuotolinio ir hibridinio mokymosi galimybės, stipri mokslinių tyrimų technologinė bazė sudaro galimybę studentams geriau įsisavinti teorines žinias ir jas pritaikyti praktikoje. Studentai dirbdami moderniose laboratorijose, dalyvaudami pažangiuose tyrimuose gali sėkmingai įsisavinti inovacijas ir ateityje sukurti naujus produktus ir/ar paslaugas (Papanthymou ir Darra, 2017). Remiantis Connie ir kt., 2022 tyrimu, studentai pasirinkdami aukštojo mokslo įstaigą pirmiausia atsižvelgia į mokymosi įstaigos patalpų, bendrabučių infrastruktūrą, į tokius aspektus, kaip apgyvendinimo kokybė ir kaina, bibliotekų, mokymosi patalpų technologinį atsinaujinimą ir aprūpinimą

Studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas lemia ir aukštojo mokslo įstaigos tarptautinis bendradarbiavimas. Tarptautinės mainų programos, partnerystės su užsienio institucijomis ir dėstytojai iš užsienio stiprina mokyklos reputaciją ir jos patrauklumą studentams. Talentingus studentus pritraukia aukštųjų mokymosi įstaigų plėtojamos „Erasmus“ ir kitos mainų programos, studentų galimybė mokytis užsienyje ar dalyvauti tarptautinėse stažuotėse. Aukštojo mokslo įstaigų bendradarbiavimas su prestižiniais užsienio universitetais ar mokslo centrais yra svarbus aspektas pritraukiant studentus (Mbabazi ir kt., 2023).

Studentų pritraukimą lemia ir aukštojo mokslo įstaigos geografinė lokalizacija (Harahap ir Amanah, 2019; Mbabazi ir kt., 2023). Aukštojo mokslo įstaigos, įsikūrusios dideliuose miestuose ar regionuose, kur yra didelis skaičius gyventojų, pritraukia daugiau studentų.

Remiantis mokslininkų (Garvanova, 2020; Wut ir kt., 2023) tyrimais, studentų pritraukimą lemia ir aukštojo mokslo įstaigos reputacija ir reitingai. Tyrimais yra nustatytas ryšys tarp aukštojo mokslo įstaigos reputacijos ir jos pasirinkimo. Studentai prieš pasirinkdami aukštojo mokslo įstaigą labiausiai vadovaujasi šiais aukštojo mokslo įstaigos reputacijos rodikliais: ugdymo paslaugų kokybė, vizija ir lyderystė, studijų aplinka, socialinė atsakomybė, galimybė sėkmingai įsidarbinti baigus studijas, komunikacija su studentais.

Qazi et al., (2021) tyrimai atskleidė, kad būsimi studentai labiau renkasi tas aukštojo mokslo įstaigas, kurios turi aukštą reitingą. Aukštą reitingą nulemia tokie kriterijai, kaip studijų programų kokybė ir įvairovė, galėjimas sėkmingai įsidarbinti baigus studijas, visuomenės požiūris į aukštąją mokymosi įstaigą, verslo požiūris į aukštąją mokymosi įstaigą, aukštojo mokslo įstaigos ir verslo bendradarbiavimas, darbdavių vertinimas, mokslo tyrimų kokybė ir poveikis, dėstytojų kokybė, dėstytojų kvalifikacija, studentų pasitenkinimas mokymosi procesu, užsienio studentų ir dėstytojų skaičius, tarptautinės partnerystės, mainų programos, investavimas

į tyrimus, infrastruktūrą, studentų aprūpinimą ir technologijas, socialinių iniciatyvų įgyvendinimas.

Moksliniais tyrimais (Connie ir kt., 2022; Konstantoulaki ir kt., 2021) nustatyta, kad studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas lemia studijų programos, jų turinys ir kokybė bei galimybė įsidarbinti baigus studijų programas. Studentų pritraukimą lemia ir galimybė bent dalinai studijuoti nuotoliniu būdu (Wagner ir Fard, 2009; Shah, Nair ir Bennett, 2013; Connie ir kt., 2022). Dar vienas veiksnys, kuris lemia studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas – studijų kaina. Moksliniai tyrimai (Connie ir kt., 2022; Alfattal, 2017; Thorpe, 2015) atskleidė, jog studijų kaina yra vienas iš svarbesnių veiksnių, į kuriuos atsižvelgia aukštojo mokslo įstaigų studentai, priimdami sprendimus dėl konkrečios aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimo. Pažymėtina ir tai, kad jautriausiai į studijų kainą reaguoja būsimi bakalauro studijų studentai, magistrantūros studijų studentai yra mažiau jautrūs studijų kainai. Magistrantai dažniausiai yra dirbantys studentai, dėl to jie yra mažiau jautresni studijų kainai.

Remiantis Edrak, Nor ir Maamon (2015) tyrimais, studentų pritraukimą lemia ir aukštojo mokslo įstaigos organizuojami renginiai, kuriuos organizuoja aukštojo mokslo institucijos, ypač potencialius studentus domina kultūriniai renginiai, veikla po paskaitų, klubinė veikla.

Studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas lemia ir nemažai kitų veiksnių, tokių kaip studijų kaina, studijų finansavimo galimybės, studentų apgyvendinimo kokybė ir kaina, absolventų įsidarbinimo galimybės, absolventų darbo užmokesčio prognozė, absolventų karjeros galimybės (Chan Shen Wei ir kt. 2016; Connie ir kt., 2022). Aukštų studijų kaina dažnai atbaido potencialius studentus, ypač jei nėra studijų finansavimo galimybių. Vienas iš studentų pritraukimo veiksnių – studijų finansavimo galimybės. Aukštojo mokslo įstaigos, siekdamos pritraukti kuo daugiau studentų, moka studentams stipendijas, sudaro galimybę pasiimti paskolas. Studentų pritraukimui aukštosios mokymosi įstaigos pasitelkia ir kitas svarbiais priemones, pavyzdžiui, siūlo studentams palankias apgyvendinimo sąlygas bendrabučiuose ar sudaro galimybę palankiomis studentams kainomis nuomotis gyvenamąjį būstą (Connie ir kt., 2022). Absolventų įsidarbinimo galimybės – tai dar vienas svarbus ekonominis veiksnys, į kurį atsižvelgia aukštojo mokslo įstaigos, siekdamos pritraukti kuo daugiau studentų. Studentai dažniausia renkasi tokias aukštojo mokslo įstaigas, kurias baigus, galima sėkmingai įsidarbinti ir konkuruoti darbo rinkoje. Kaip vienas iš ekonominių veiksnių išskirtina ir baigusių studijas studentų darbo užmokesčio prognozė. Studentai dažniausia renkasi tokias aukštojo mokslo įstaigas, kurias baigus ir įsidarbinus, užtikrinamas konkurencingas darbo užmokestis (Chan Shen Wei ir kt., 2016).

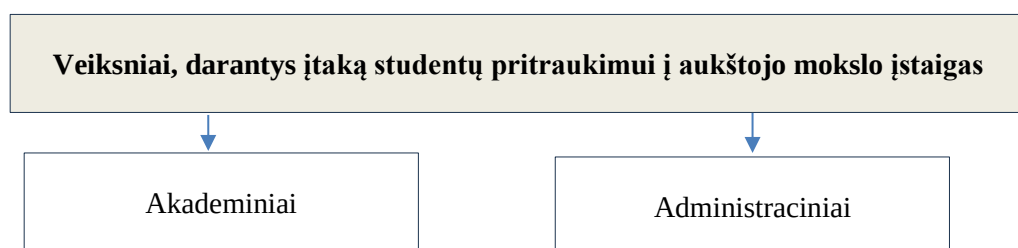
Studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas lemia ir tokie veiksniai, kaip aukštojo mokslo įstaigos įvaizdis ir reputacija, socialinė atsakomybė, tvarumo iniciatyvos, studentų

bendruomenė. Studentai dažnai renkasi aukštąją mokyklą, atsižvelgdami į jos įvaizdį, socialinę aplinką, vertybes. Pasaulyje pripažintų universitetų, tokių kaip Stanfordo, Harvardo, Masačusetso, Kalifornijos, Oksfordo, Kembridžo, diplomai suteikia studijas baigusiems studentams geresnes įsidarbinimo galimybes. Minėti universitetai turi gerą reputaciją, tarptautinį pripažinimą ir aukščiausius reitingus. Remiantis Geiger (2002) tyrimu, gabūs studentai, rinkdamiesi universitetą, pirmiausia atsižvelgia į universiteto akademinę reputaciją, jis visada yra laikomas pagrindiniu veiksniu renkantis universitetą. Kaip pastebi Duarte ir kt. (2009), ne mažiau svarbiu, studentus pritraukiančiu veiksniu laikytinas ir aukštojo mokslo įstaigos įvaizdis. Aukštojo mokslo įstaigos įvaizdis suprantamas kaip daugelio žmonių vieningas požiūris į aukštojo mokymosi įstaigą, tai žmonių pasąmonėje susikurtas aukštojo mokymosi įstaigos paveikslas, aukštojo mokymosi įstaigos identiteto projekcija, išpūdis, kurį susidaro žmonės apie aukštojo mokymosi įstaigą. Aukštojo mokslo įstaigos įvaizdis yra svarbus pritraukiant studentus. Aukštojo mokslo įstaigos įvaizdį suformuoja tokie jo elementai, kaip akademinė reputacija, prestižas, aukštojo mokymosi įstaigos geografinė vieta, šeimos ir draugų nuomonė, mokymo kokybė, infrastruktūra, administraciniai procesai, gyvavimo laikotarpis, įsidarbinimo galimybės baigus studijas, mikroklimatas, vyraujantis aukštojo mokymosi įstaigoje, aukštojo mokymosi įstaigos dydis, aukštojo mokslo įstaigos bendradarbiavimas su verslu, saugumas, gyvavimo laikotarpis, programų įvairovė, dėstytojų darbo kokybė, dalyvavimas tarptautinėse programose ir studentų mainų programose, institucinė komunikacija, aukštojo mokymosi įstaigos teikiama parama studentams, aukštojo mokslo įstaigos sėkmė.

Remiantis atlikta mokslinės literatūros analize, identifikuotos dvi pagrindinės veiksnių grupės, darančios įtaką studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas. Šie veiksniai pavaizduoti 1 paveiksle.

1 paveikslas

Veiksniai įtakoiantys studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas.

Šaltinis: parengta autorės, remiantis Mbabazi ir kt., 2023; Pavan ir kt., 2022; Suratman ir kt., 2022; Connie ir kt., 2022; Konstantoulaki ir kt., 2022; Qazi et al., 2021; Papanthymou ir Darra, 2017; Alfattal, 2017; Chan Shen Wei ir kt., 2016; Edrak, Nor ir Maamon, 2015

Studentų pritraukimą į aukštąsias mokymosi įstaigas lemia akademiniai ir administraciniai veiksniai. Akademiniams veiksniams priskiriami tokie veiksniai, kaip dėstytojų kompetencija, mokymosi įstaigoje taikomi mokymo metodai, studijų programų kokybė ir įvairovė, taikomi mokymo metodai, taikomos technologijos, moksliniai tyrimai ir inovacijos, įgyvendinamos aukštojo mokymosi įstaigoje, praktikos ir įsidarbinimo baigus studijas galimybės. Administraciniams veiksniams priskiriami tokie veiksniai, kaip studijų lankstumas, komunikacija, greitas atgalinis ryšys, informacijos prieinamumas ir mokslo įstaigos administracijos komunikacija su studentais, studijų finansinė paramos sistema, įsidarbinimo galimybės baigus studijas (Mbabazi ir kt., 2023; Pavan ir kt., 2022; Suratman ir kt., 2022; Connie ir kt., 2022; Konstantoulaki ir kt., 2022; Qazi et al., 2021; Papanthymou ir Darra, 2017; Alfattal, 2017; Chan Shen Wei ir kt., 2016; Edrak, Nor ir Maamon, 2015).

Studentų pritraukimą į aukštąsias mokymosi įstaigas lemiančių akademinių ir administracinių veiksmų identifikavimas svarbus pačioms aukštojo mokslo įstaigoms, nes išsiaiškinus, kokie akademiniai ir administraciniai veiksniai labiausiai skatina studentus pasirinkti konkrečią aukštojo mokslo įstaigą, pati aukštojo mokslo įstaiga gali geriau pasirėngti, skirdama daugiau dėmesio studijų programų, mokymo metodų kokybei ir įvairovei, užtikrinant studijų lankstumą, aukštojo mokslo įstaigos administracijos ir studentų kokybišką komunikaciją, greitą atgalinį ryšį, informacijos prieinamumą, teikiamų administracinių paslaugų kokybę. Pasiūlydamos studentams aukštos kokybės studijų programas, sudarydamos galimybę studentams studijuoti užsienyje pagal mainų programas, sudarydamos galimybę atlikti praktiką, sudarydamos karjeros vystymo galimybes aukštojo mokslo įstaigos gali ne tik pritraukti daugiau studentų, tačiau ir sustiprinti savo įvaizdį ir reputaciją bei didinti savo konkurencingumą (Piopiunik, Schwerdt, Simon ir Woessmann 2020; Nicholsas, Smithas ir Stellino, 2020; Nabi ir kt. 2023).

Akademiniai ir administraciniai veiksniai plačiau analizuojami šio magistro baigiamojo darbo 1.3 ir 1.4 poskyriuose.

Apibendrinant galima teigti, kad studentų pritraukimą į aukštąsias mokymosi įstaigas lemia akademiniai, administraciniai, ekonominiai, socialiniai ir kultūriniai veiksniai. Akademiniams veiksniams priskiriami tokie veiksniai, kaip studijų programų kokybė, studijų programų įvairovė, dėstytojų kompetencija ir kvalifikacija, galimybė studijuoti užsienyje, įvairios mainų programos, aukštosios mokymosi įstaigos mokslinių tyrimų ir inovacijų lygis. Administraciniams veiksniams priskiriami tokie veiksniai, kaip priėmimo į aukštąsias mokymosi įstaigas sąlygos, studijų lankstumas, komunikacija, greitas atgalinis ryšys, informacijos suteikimas, praktikos vietų užtikrinimas. Ekonominiams veiksniams priskiriami tokie veiksniai, kaip studijų kaina, studijų finansavimo galimybės, studentų apgyvendinimo kokybė ir kaina,

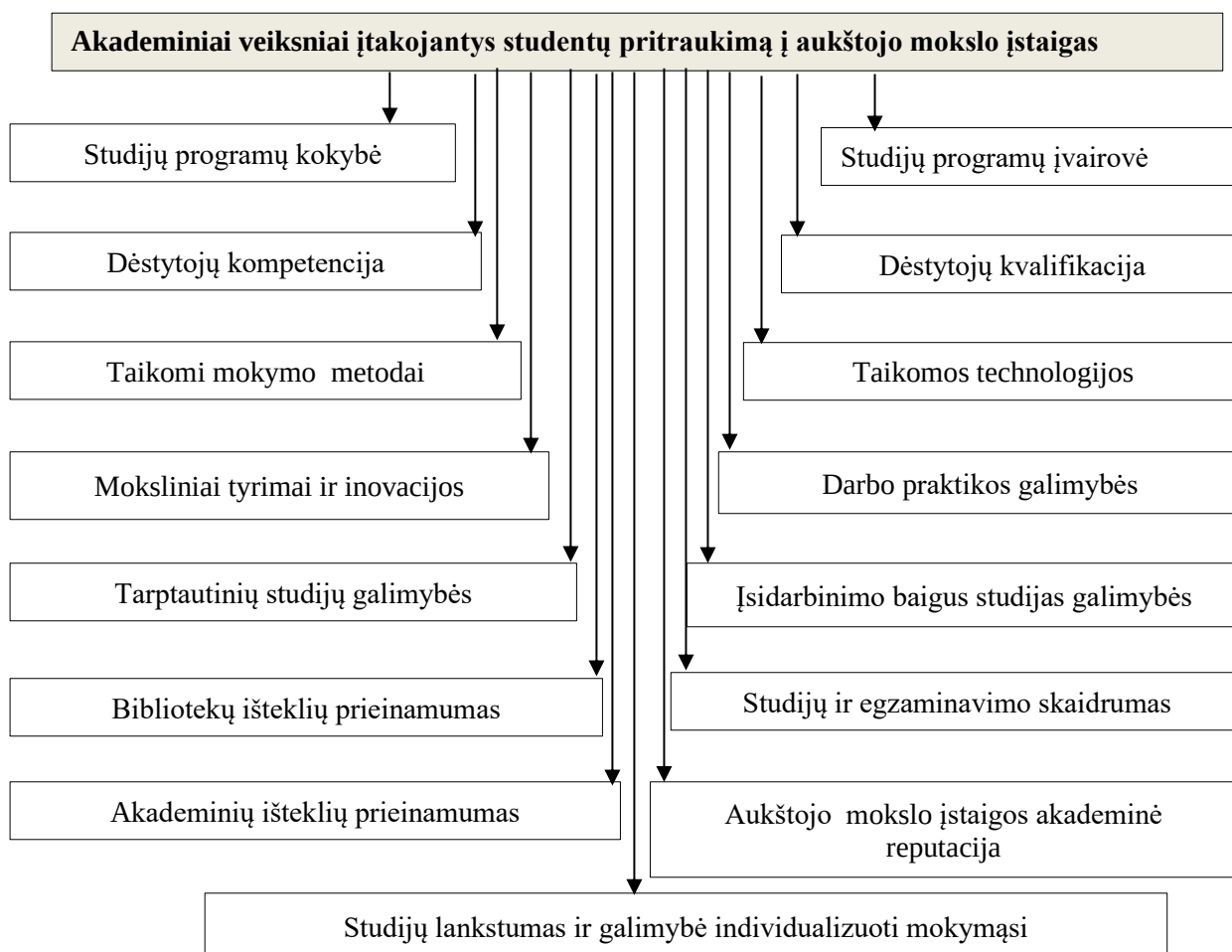
absolventų įsidarbinimo galimybės, absolventų darbo užmokesčio prognozė, absolventų karjeros galimybės. Socialiniams ir demografiniams veiksniams priskiriami tokie veiksniai, kaip aukštosios mokyklos įvaizdis ir reputacija, socialinė atsakomybė, tvarumo iniciatyvos, studentų bendruomenė.

1.2. Akademinių veiksnių įtaka studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas

Naujausi moksliniai tyrimai (Yusuf, 2024; Al Tamimi, Al Mashrafi, Mohammed, 2023; G. Connie ir kt., 2023; Ilgan ir kt., 2018) atskleidė, kad studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas, studentų apsisprendimui pasirinkti konkrečią aukštojo mokslo įstaigą lemia įvairūs akademiniai veiksniai (2 pav.).

2 paveikslas

Akademiniai veiksniai įtakoiantys studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas

Šaltinis: parengta autorės, remiantis Juhaidi, 2023; Mashrafi ir Mohammed, 2023; Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed, 2023; Connie ir kt., 2023; Leikuma-Rimicane ir kt., 2022;

Silwal ir Baral, 2021; Do ir Le, 2020; Moscardini, Strachan ir Vlasova, 2020

Atlikus mokslinių tyrimų, kuriuose analizuojami akademiniai veiksniai įtaka studentų pritraukimui į aukštąsias mokymosi įstaigas, nustatyta, kad studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įtakoja tokie veiksniai kaip studijų programų kokybė (Yusuf, 2024; Juhaidi, 2023; Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed, 2023; Connie ir kt., 2023), studijų programų įvairovė (Connie ir kt., 2023; Juhaidi, 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016; Mazzarol ir Soutar, 2002), dėstytojų kompetencija (Connie ir kt., 2023; Do ir Le, 2020; Chan Shen Wei ir kt., 2016; Mazzarol ir Soutar, 2002), dėstytojų kvalifikacija (Connie ir kt., 2023; Do ir Le, 2020; Chan Shen Wei ir kt., 2016), aukštojo mokymosi įstaigoje taikomi mokymo metodai (Yusuf, 2024; Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed, 2023; Connie ir kt., 2023), aukštojo mokymosi įstaigoje mokymo procese taikomos technologijos (mokymo proceso technologinis aprūpinimas) (Yusuf, 2024; Juhaidi, 2023; Connie ir kt., 2023), moksliniai tyrimai ir inovacijos, įgyvendinamos aukštojo mokslo įstaigoje (Yusuf, 2024; Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed, 2023; Connie ir kt., 2023), studijų lankstumas ir galimybė individualizuoti mokymąsi (Connie ir kt., 2023; Harahap ir Amanah, 2019; Chan Shen Wei ir kt., 2016), praktikos galimybės (Connie ir kt., 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016), įsidarbinimo baigus studijas galimybės (Connie ir kt., 2023; Juhaidi, 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016), tarptautinių studijų galimybės (Connie ir kt., 2023; Do ir Le, 2020; Chan Shen Wei ir kt., 2016; Ivy, 2001), (Connie ir kt., 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016), studijų ir egzaminavimo skaidrumas (Chan Shen Wei ir kt., 2016), (Connie ir kt., 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016).

Juhaidi (2023) tyrimu siekė identifikuoti studentų pritraukimą į Indonezijos universitetus įtakančius veiksniai. Tyrimas atskleidė, kad studentus pasirinkti konkrečią aukštojo mokslo įstaigą paskatino aukštojo mokslo įstaigos akademinė reputacija ir studijų programų kokybė. Tyrimu taip pat nustatyta, kad aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą lėmė ir kiti administraciniai veiksniai, tokie kaip įsidarbinimo baigus studijas galimybės, dėstytojų kompetencija. Šio tyrimo rezultatus pagrindžia ir Ramanauskaitės ir kt. (2013) atliktas tyrimas, kuris atskleidė, kad studijų kokybė, galimybė įsidarbinti baigus studijas yra vieni svarbesnių veiksnių, skatinančių studentus rinktis studijas užsienio universitetuose. Ramanauskaitės ir kt. (2013) tyrimas atskleidė, kad aukštojo mokslo įstaigų pasirinkimą užsienyje lemia ir tokie administraciniai veiksniai, kaip dėstytojų kompetencija, aukštojo mokslo įstaigų administracijos bendravimas, komunikacija su studentais, mokslo įstaigų administracijos darbuotojų pagalba studentams iškilus įvairių neaiškumų ar problemų, studijų programų atitikimas studentų lūkesčiams. Universiteto akademinę reputaciją kaip viena iš svarbiausių veiksnių lemiančių konkrečios mokslo įstaigos pasirinkimą nurodo ir kiti autoriai. Pasak Haniya, OK ir Said (2022), aukštosios mokyklos turinčios gerą reputaciją siūlo ir aukštos kokybės studijų programas, jose dirba aukštos kompetencijos

dėstytojai, tokios aukštojo mokslo įstaigos investuoja į mokslinius tyrimus, diegia inovacijas. Studentai dažniausia renka tokias aukštojo mokslo įstaigas tikėdamiesi įgyti vertingų profesinių žinių ir praktinių įgūdžių, kurie jiems bus svarbūs baigus mokslo įstaigą siekiant karjeros.

Silwalb ir Baral (2021) savo moksliniame darbe siekė identifikuoti veiksnius, lemiančius (įtakančius) Nepalo studentų aukštojo mokslo bakalauro studijų pasirinkimą. Tyrimo metu buvo apklausti Tribhuvano universiteto ir Katmandu universiteto kolegijų studentai. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad studentų pritraukimą į šias aukštojo mokslo įstaigas lėmė tokie akademiniai veiksniai, kaip studijų programų įvairovė ir kokybė. Pasak autorių, siekiant pritraukti kuo daugiau studentų, aukštojo mokslo įstaigos turėtų studentams pasiūlyti rinkoje paklausias, įvairias studijų programas, praktikos galimybes. Šiame tyrime autoriai, taip siekį įvertinti respondentų lyties, kaip kintamojo sąsajas su aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimu, tačiau tyrimo rezultatai nepatvirtino šio kintamojo sąsajų su aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimu. Šio tyrimo rezultatus patvirtina ir kitų autorių (Nichols, Smith ir Stellino, 2020; Piopiunik, Schwerdt, Simon ir Woessmann, 2020) tyrimų išvados. Pasak šių autorių, esminiais veiksniais, įtakančiais aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą, yra įsidarbinimo baigus studijas galimybės ir studijų programų įvairovė ir jų paklausa rinkoje. Remiantis Piopiunik, Schwerdt, Simon ir Woessmann (2020), tyrimu, studentai dažniau renka tokias aukštojo mokslo įstaigas, kurių studijų programos užtikrina didesnes įsidarbinimo galimybes ir didesnes pajamas baigus studijas ir pradėjus darbinę veiklą. Tam tikrų studijų kryptių absolventai, pavyzdžiui, inžinerijos, IT, medicinos studijų, baigę studijas įsidarbina lengviau ir gauna didesnę darbo užmokestį. Kaip pastebi Nichols, Smith ir Stellino (2020) studentai dažniau renka aukštojo mokslo įstaigas, kurios siūlo lanksčias, rinkoje aktualias studijų programas, su galimybe atlikti praktiką verslo organizacijose, taip įgyjant darbinės patirties ir įgūdžių. Pasak autorių, aukštojo mokslo įstaigos, kurios siūlo tarpdisciplinines ir dabartinius rinkos poreikius atitinkančias studijų programas, yra patraukliausios tarp stojančiųjų. Technologinės aplinkos pokyčiai, kuriuos lemia vis spartėjanti inovatyvių technologijų plėtra verslo sektoriuje, didina paklausą tų aukštojo mokslo įstaigų, kurios siūlo inovatyvias studijų programas. Studentams itin svarbu studijų metu įgyti praktinių įgūdžių, tad jie dažniausiai renka tokias aukštojo mokslo įstaigas, kurios suteikia tokias galimybes. Darbdaviai, priimdami į darbą naują darbuotoją, vis daugiau dėmesio skiria ne būsimo darbuotojo teorinėms žinioms, bet ir praktiniams gebėjimams, todėl studentai dažniausia renka tokias aukštojo mokslo įstaigų studijų programas, kurios sudaro galimybę studijuojančiam įgyti praktinių įgūdžių, darbo patirties. Remiantis Nichols, Smith ir Stellino (2020), rinkdamiesi aukštojo mokslo įstaigas būsime studentai atsižvelgia ir į tokius administracinius veiksnius, kaip akademinis išteklių prieinamumas, tarptautinių studijų galimybės baigus studijas, mainų programos, studijų proceso skaidrumas ir aiškumas.

Autorių (Stewart, 2021; Dahnweih, 2021; Wei, Zhou ir Yang, 2019; Girmay ir John, 2018) moksliniai tyrimai atskleidė, kad studentai dažniau renkasi tas aukštojo mokslo įstaigas, kuriose dirba patyrę, kompetentingi dėstytojai, nes studijų programų kokybę būtent ir lemia dėstytojų kompetencija, jų profesinė kvalifikacija. Autoriai Mustafa, Sellami, Elmaghraby ir Al-Qassass (2018) 2015 metais atliko tyrimą, kurio metu buvo apklausta 1427 respondentų, šiame tyrime buvo naudojama tiriamoji faktorinė analizė, siekiant nustatyti kintamuosius, kurie turi įtakos aukštosios mokslo įstaigos pasirinkimui Katarė. Autoriai taip pat siekė nustatyti skirtingų demografinių charakteristikų, tokių kaip studento lytis, tautybė, tėvų išsilavinimas ir užsiėmimas (profesija), įtaką aukštosios mokslo įstaigos pasirinkimui. Tyrimas atskleidė, kad pagrindiniai veiksniai, įtakojantys aukštosios mokslo įstaigos pasirinkimą, yra studijų programos, aukštosios mokslo įstaigos akademinė reputacija, aukštosios mokslo įstaigos akademinis statusas, aukštosios mokslo įstaigos akademinis išteklių prieinamumas, studijų lankstumas ir absolventų įdarbinimo baigus studijas galimybės.

Apibendrinant galima teigti, kad tokie akademiniai veiksniai, kaip studijų programų kokybė, studijų programų įvairovė, dėstytojų kompetencija, dėstytojų kvalifikacija, aukštojo mokymosi įstaigoje taikomi mokymo metodai, aukštojo mokymosi įstaigoje mokymo procese taikomos technologijos (mokymo proceso technologinis aprūpinimas), moksliniai tyrimai ir inovacijos įgyvendinamos aukštojo mokymosi įstaigoje, studijų lankstumas ir galimybė individualizuoti mokymąsi, praktikos galimybės, įsidarbinimo baigus studijas galimybės, tarptautinių studijų galimybės, bibliotekų ir akademinis išteklių prieinamumas, studijų ir egzaminavimo skaidrumas, daro tiesioginę įtaką studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas. Aukštojo mokslo įstaigos turi atsižvelgti į šiuos akademinius veiksnius siekdamas pritraukti kuo daugiau studentų.

1.3. Administracinių veiksnių įtaka studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas

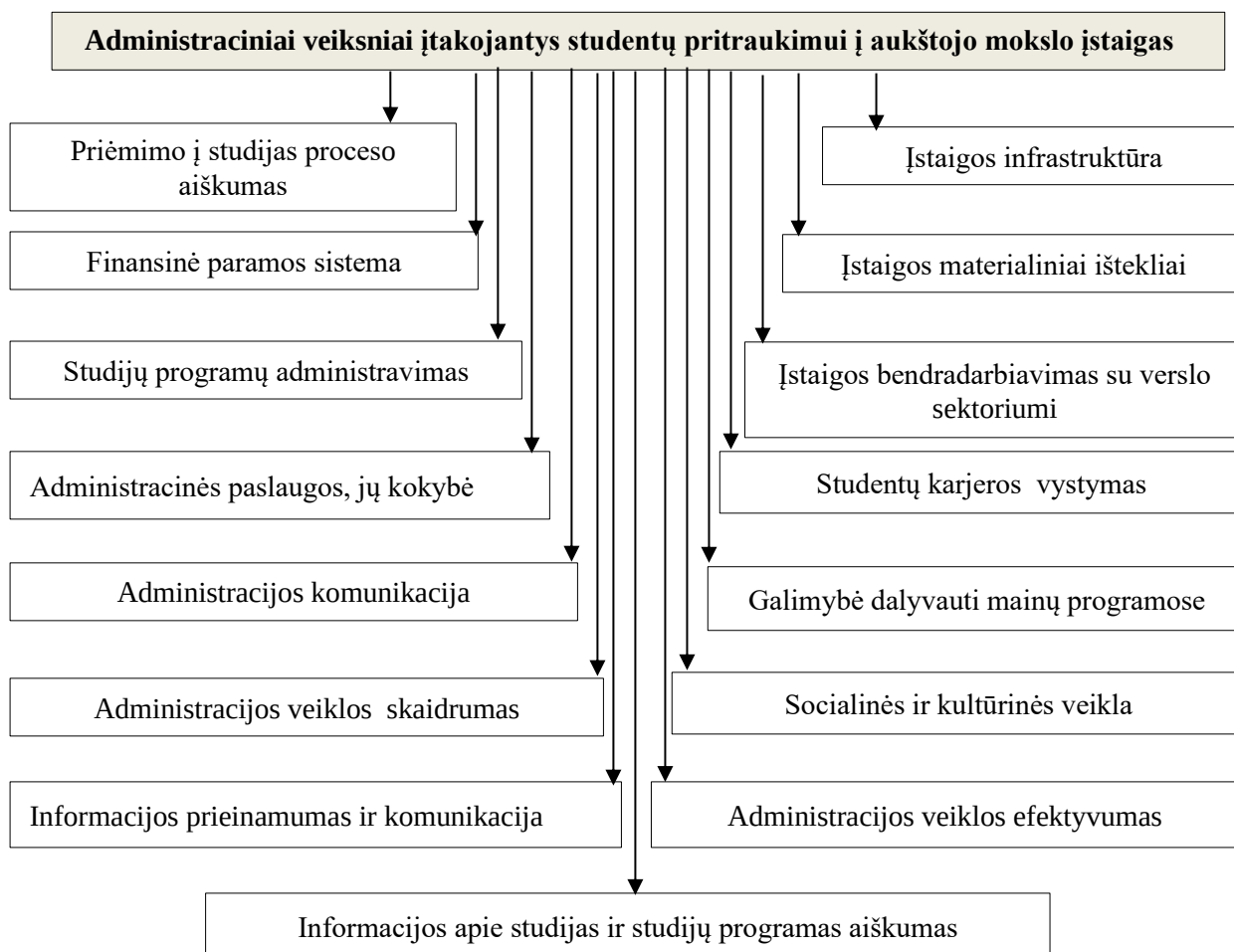
Naujausi moksliniai tyrimai (Yusuf, 2024; Al Tamimi, Al Mashrafi, Mohammed, 2023; G. Connie ir kt., 2023; Harahap ir Amanah, 2019; Ilgan ir kt., 2018; Chan Shen Wei ir kt., 2016) atskleidė, kad studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas, studentų apsisprendimui pasirinkti konkrečią aukštojo mokslo įstaigą lemia įvairūs administraciniai veiksniai (3 pav.)

Atlikus mokslinių tyrimų, kuriuose analizuojama administracinių veiksnių įtaka studentų pritraukimui į aukštąsias mokymosi įstaigas, nustatyta, kad studentų pritraukimą į aukštąsias mokymosi įstaigas tokiu administraciniais veiksniais, kaip priėmimo į studijas procesas (Yusuf, 2024; Connie ir kt., 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016), informacijos prieinamumas ir komunikacija (Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed, 2023); (Connie ir kt., 2023; Chan Shen

Wei ir kt., 2016; Ivy, 2001), studijų programų administravimas (Connie ir kt., 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016; Ivy, 2001).

3 paveikslas

Administraciniai veiksniai įtakoiantys studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas

Šaltinis: parengta autorės, remiantis Yusuf, 2024; Juhaidi, 2023; Mashrafi ir Mohammed, 2023; Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed, 2023; Connie ir kt., 2023; Connie, 2022; Leikuma-Rimicane ir kt., 2022; Silwal ir Baral, 2021; Do ir Le, 2020; Moscardini, Strachan ir Vlasova, 2020; Krstic, Filipe ir Chavaglia, 2020; Chan Shen Wei ir kt., 2016; Mazzarol ir Soutar, 2002

Studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas įtakoja finansinė paramos sistema, funkcionuojanti aukštojo mokymosi įstaigose (Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed, 2023), finansinė paramos sistema funkcionuojanti aukštojo mokymosi įstaigose (Al Tamimi, Al

Mashrafi ir Mohammed, 2023); Connie ir kt., 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016; Ivy, 2001),; Connie ir kt., 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016; Ivy, 2001), administracinės paslaugos ir jų kokybė (Connie ir kt., 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016; Aydin, 2015), aukštojo mokymosi įstaigos bendradarbiavimas su verslo sektoriumi (Connie ir kt., 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016; Aydin, 2015), absolventų įsidarbinimo galimybės baigus studijas (Connie ir kt., 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016); studentų karjeros vystymas, mainų programos su užsienio universitetais (Connie ir kt., 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016), administracijos skaidrumas ir efektyvumas (Connie ir kt., 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016), socialinės ir kultūrinės veiklos organizavimas (Connie ir kt., 2023; Chan Shen Wei ir kt., 2016; Ivy, 2001)

Do ir Le (2020) tyrimu nustatė, kad studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas lemia tokie administraciniai veiksniai, kaip aukštojo mokslo įstaigos administracijos pateikiama aiški ir suprantama informacija apie priėmimo tvarką, studijų programas, aukštojo mokslo įstaigos turėjimas reikiamų finansinių išteklių studentų mokymosi poreikiams tenkinti, aukštojo mokslo įstaigos administracija pagalba studentams išskilus neaiškumams ar problemoms, aukštojo mokslo įstaigos skatinanti mokymosi aplinka, patogios studijų erdvės ir moderni infrastruktūra. Do ir Le (2020) pabrėžia, kad studentai dažniausiai renkasi tas aukštojo mokslo įstaigas, kurios teikia aiškią, nuoseklią ir suprantamą informaciją apie priėmimo į studijas tvarką, studijų programų įvairovę. Aukštojo mokslo įstaigomis, kurios pateikia aiškią informaciją apie studijų kryptis, priėmimo į studijas tvarką, studentai labiau pasitiki. Studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas lemia ir reikalingų įstaigos finansiniai ištekliai. Aukštojo mokslo įstaigos finansinis stabilumas, išteklių prieinamumas yra esminiai veiksniai, užtikrinantys aukštą studijų kokybę. Studentai dažniausiai renkasi tas aukštojo mokslo įstaigas, kurios turi pakankamai finansinių išteklių infrastruktūros atnaujinimui ir plėtrai, mokymo priemonėms, modernioms technologijoms. Aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą lemia ir aukštojo mokslo įstaigos administracijos gebėjimas padėti studentams iškilus neaiškumams, sunkumams studijų procese. Studentams itin svarbi aukštojo mokslo įstaigos administracijos pagalba, jos komunikacija su studentais, suteikiant jiems informaciją apie studijų taisykles, tvarkaraščius, programas, egzaminus ir kitą su studijų organizavimu susijusią informaciją. Kaip pastebi Do ir Le (2020), studentų pritraukimą į aukštojo mokslo įstaigas lemia ir išplėtoti, technologiškai moderni aukštojo mokslo įstaigų infrastruktūra. Studijų kokybei svarbūs tokie infrastruktūros aspektai, kaip modernios laboratorijos, bibliotekos, studijų erdvės, motyvuojančios studentus siekti žinių, užtikrinančios jų saugumą.

Juhaidi (2023) tyrimu nustatė, kad aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą lemia ir tokie veiksniai, kaip aukštojo mokslo įstaigos teikiamos administracinės paslaugos, jų kokybė, aukštojo mokslo įstaigos studijų administravimo kokybė. Šio autoriaus turimus pagrindžia ir Rizos,

Sfakianaki ir Kakouris (2022) atlikto tyrimo rezultatai Graikijos aukštosiose mokyklose. Tyrimas atskleidė, kad aukštojo mokslo įstaigos administracinių paslaugų kokybė yra tiesiogiai susijusi su studentų pasitenkinimu aukštojo mokslo įstaiga. Tyrimu nustatyta, jog aukštojo mokslo įstaigos teikiamų administracinių paslaugų kokybė yra vienas esminių veiksnių, didinančių studentų pasitenkinimą aukštojo mokslo įstaiga ir jos pasirinkimą būsimoms studijoms. Pasak autorių, aukštojo mokslo įstaigos teikiamų administracinių paslaugų kokybė yra aukštojo mokslo įstaigos konkurencingumą atspindintis veiksnys. Pasak Juhaidi (2023), aukštojo mokslo įstaigos teikiamos kokybiškos administracinės paslaugos užtikrina sklandų ir kokybišką studijų procesą, didina studentų pasitikėjimą aukštojo mokslo įstaiga. Piopiunik, Schwerdt, Simon ir Woessmann (2020) pastebi, kad aukštojo mokslo įstaigos teikiamų administracinių paslaugų kokybė reiškia ir tai, kad aukštojo mokslo įstaigoje studentams siūlomos rinkoje paklausios, įvairios studijų programos, aukštojo mokslo įstaigos administracija teikia paramą studentams, konsultuodama juos priėmimo tvarkos, studijų programų, karjeros galimybių baigus studijas klausimais. Nicholisas, Smithas ir Stellino (2020) pažymi, kad administracinių paslaugų kokybė yra ne tik viena iš administracinių veiksnių, lemiančių aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą, tačiau ir vienas iš veiksnių didinančių studentų lojalumą aukštojo mokslo įstaigai, stiprinančiu jos įvaizdį ir reputaciją bei didinančiu jos konkurencingumą aukštos konkurencijos sąlygomis. Nabi ir kt. (2023) tyrimas atskleidė, kad svarbus veiksnys, renkantis aukštojo mokslo įstaigą, yra studentų karjeros vystymo galimybės. Aukštojo mokslo įstaigos, teikdamos kokybiškas karjeros konsultacijas ir palaikymą, padeda studentams įgyti reikiamų jų profesijai praktinių įgūdžių ir taip padidina jų įsidarbinimo galimybes baigus studijas. Karjeros konsultacijos teikiamos aukštojo mokslo įstaigoje studentams naudingos ir tuo aspektu, kad jos padeda studentams pasirinkti studijų kryptį, geriau suprasti darbo rinkos poreikius, tai padeda studentams sėkmingai integruotis į darbo rinką, o pačios aukštojo mokslo įstaigos, teikdamos kokybiškas karjeros konsultacijas studentams, stiprina savo konkurencingumą, įvaizdį bei reputaciją, kas yra svarbu pritraukiant daugiau studentų.

Apibendrinant galima teigti, kad tokie administraciniai veiksniai, kaip priėmimo į studijas procesas, informacijos prieinamumas ir komunikacija, studijų programų administravimas, finansinė paramos sistema, funkcionuojanti aukštojo mokymosi įstaigose, aukštojo mokymosi įstaigoje teikiamos administracinės paslaugos ir jų kokybė, aukštojo mokymosi įstaigos bendradarbiavimas su verslo sektoriumi, absolventų įsidarbinimo galimybės baigus studijas, studentų karjeros vystymas, mainų programos su užsienio universitetais, administracijos skaidrumas ir efektyvumas, socialinės ir kultūrinės veiklos organizavimas daro tiesioginę įtaką studentų pritraukimui į aukštąsias mokymosi įstaigas. Aukštojo mokymosi įstaigos turi atsižvelgti į šiuos administracinius veiksnius, siekdamas pritraukti kuo daugiau studentų.

2. AKADEMINIŲ IR ADMINISTRACINIŲ VEIKSNIŲ ĮTAKOS STUDENTŲ PRITRAUKIMUI Į AUKŠTOJO MOKSLO ĮSTAIGAS TYRIMO METODIKA

2.1. Tyrimo tikslas, modelis ir hipotezės

Empirinio tyrimo tikslas: įvertinti akademinį ir administracinį veiksnų įtaką studentų pritraukimui į aukštąsias mokymo įstaigas.

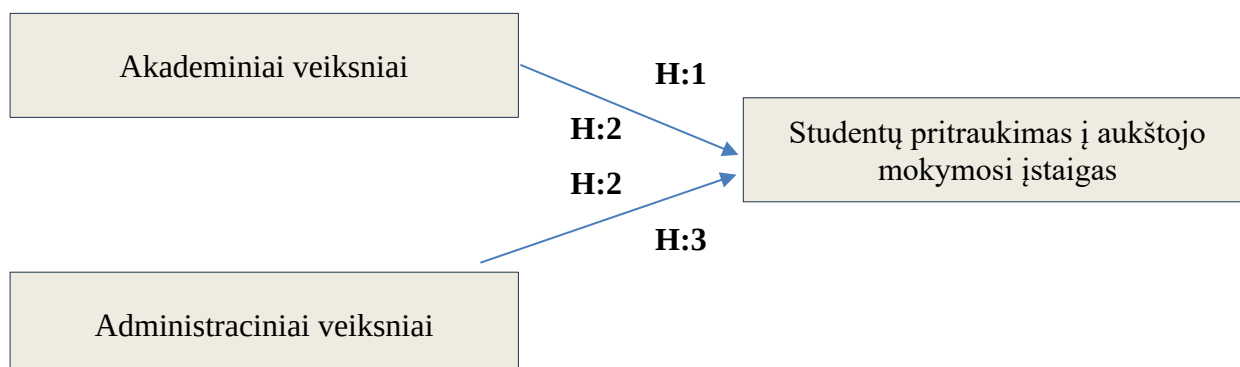
Empirinio tyrimo uždaviniai:

1. Įvertinti, kaip akademiniai ir administraciniai veiksniai įtakoja studentų sprendimus, pasirenkant aukštąsias mokymosi įstaigas, priklausomai nuo studijų pakopos: bakalauro ar magistrantūros.
2. Įvertinti, kaip akademiniai ir administraciniai veiksniai įtakoja studentų sprendimus, pasirenkant aukštąsias mokymosi įstaigas, priklausomai nuo studentų amžiaus.
3. Įvertinti, kaip akademiniai ir administraciniai veiksniai įtakoja studentų sprendimus, pasirenkant aukštąsias mokymosi įstaigas, priklausomai nuo studijų pradžios t.y. nuo studijų iš karto po mokyklos baigimo ir po darbo praktikos.

Remiantis magistro baigiamojo darbo tyrimo tikslu, sukurtas tyrimo modelis, pavaizduotas 4 paveiksle.

4 paveikslas

Teorinis akademinį ir administracinį veiksnų įtakos studentų pritraukimui įvertinimo modelis

Šaltinis: modelis parengtas darbo autorės

Tyrimui pateikiamos hipotezės:

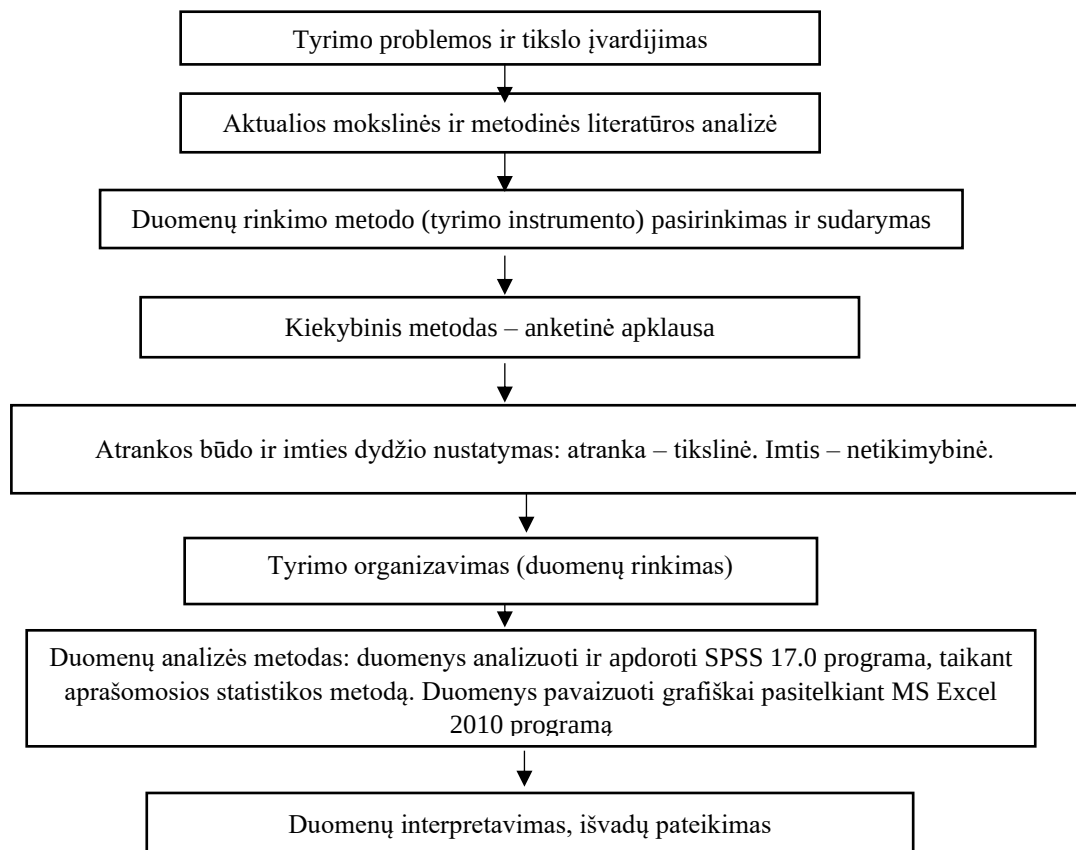
- **H:1** Egzistuoja reikšmingas teigiamas ryšys tarp studijų programų kokybės ir įvairovės ir aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimo.
- **H:2** Egzistuoja reikšmingas teigiamas ryšys tarp aukštojo mokslo įstaigos reputacijos ir aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimo.
- **H:3** Egzistuoja reikšmingas teigiamas ryšys tarp aukštojo mokslo įstaigos administracinių paslaugų kokybės ir aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimo.

2.2. Tyrimo organizavimas ir instrumentas

Tyrimo etapai pateikiami 5 paveiksle.

5 paveikslas

Tyrimo etapai

Šaltinis: parengta autorės

Empirinio tyrimo eigos aprašymas: Pirminiame etape įvardinta tyrimo problema ir tyrimo tikslas. Išanalizavus aktualią mokslinę literatūrą duomenų rinkimui, pasirinktas kiekybinis duomenų rinkimo metodas – anketinė apklausa. Pasirinkus duomenų rinkimo metodą, suformuotas duomenų rinkimo instrumentas – anketinės apklausos klausimynas.

Pasirinktas atrankos būdas – tikslinė atranka – studijuojantys ir pabaigę studijas studentai. Tyrimo tikslui pasiekti buvo pasirinkta netikimybinė imtis. Ši imtis pasirinkta, kadangi tiriamųjų pasiskirstymas populiacinėje grupėje nėra žinomas, nėra tiksliai žinoma, kiek dabartiniu metu yra naujų studentų, kiek esamų, kiek baigusių studijas. Tyrimo tikslui pasiekti pasirinktas imties dydis:

- reprezentatyviam tyrimui atlikti nuspręsta apklausti 200 – 300 respondentų. Šis anketų skaičius pasirinktas remiantis analogiškais moksliniais tyrimais;
- respondentais esami ir baigę studijas studentai bakalaurai ir magistrantai.

Tyrime apkalsti – 202 respondentai.

Organizuotas tyrimas, gauti kiekybiniai duomenys analizuoti ir apdoroti SPSS 17.0 programa, taikant aprašomosios statistikos metodą. Duomenys pavaizduoti grafiškai pasitelkiant MS Excel 2010 programą. Kiekybiniai duomenų interpretuoti ir pateiktos apibendrinančios tyrimo išvados.

Kiekybinio duomenų rinkimo metodo pagrindimas. Kiekybinių tyrimų išskirtinumas yra tas, kad jų metu surinkti duomenys yra išreikšti skaičiais, kiekybinė išraiška. Kiekybinių duomenų interpretavimui pasitelkiami įvairūs statistinės analizės metodai (Kardelis, 2016).

Kiekybinis duomenų rinkimo metodas šiame tyrime pasirinktas dėl šių duomenų rinkimo metodo privalumų:

- dėl anketos struktūrizavimo sumažėja interpretacijų galimybė;
- apklausą vykdyti galima ir nuotoliniu būdu;
- užtikrinamas aukštas tyrimo anketų sugrąžinimas;
- užtikrinamas pakankamas atrankos dydis (Kardelis, 2016).

Kiekybinio tyrimo – anketinės apklausos metodo pasirinkimą lėmė ir ankstesniuose panašiuose moksliniuose tyrimuose taikyti duomenų rinkimo metodai (1 lentelė).

1 lentelė

Kiekybinių metodų taikymas panašiuose moksliniuose tyrimuose

Autorius (publikacijos metai)	Tyrimo metodas	Tyrimo tikslas
A. A. Yusuf (2024)	Kiekybinis tyrimo metodas – anketinė apklausa.	Tyrimo tikslas – išsiaiškinti, kokie veiksniai turi įtakos aukštųjų mokyklų studentams renkantis aukštąją mokyklą.
G. Connie ir kt. (2023)	Kiekybinis tyrimo metodas – anketinė apklausa ir kokybinis – giluminis interviu.	Tyrimo tikslas – identifikuoti pagrindinius veiksnius nulėmusius aukštosios mokyklos pasirinkimą.

N. N. M. Al Tamimi, O.M.S Al Mashrafi, M. T. Mohammed (2023)	Kiekybinis tyrimo metodas – anketinė apklausa.	Tyrimo tikslas – identifikuoti pagrindinius veiksnius, nulėmusius aukštosios mokyklos pasirinkimą
D. A. Harahap ir D. Amanah (2019)	Kitų autorių atliktų tyrimų mokslinės literatūros analizė.	Tyrimo tikslas – identifikuoti pagrindinius veiksnius, nulėmusius aukštosios mokyklos pasirinkimą
A. Ilgan ir kt. (2018)	Kiekybinis tyrimo metodas – anketinė apklausa.	Tyrimo tikslas – ištirti veiksnius, turinčius įtakos studentams renkantis universitetą.
J. Chan Shen Wei ir kt. (2016)	Kiekybinis tyrimo metodas – anketinė apklausa.	Tyrimo tikslas – identifikuoti pagrindinius veiksnius, nulėmusius aukštosios mokyklos pasirinkimą
J. Ivy (2001)	Kiekybinis tyrimo metodas – anketinė apklausa.	Tyrimo tikslas – identifikuoti aukštojo mokslo įstaigų veiksnius, lemiančius aukštosios mokslo įstaigos pasirinkimą.
T. Mazzarol ir G. N. Soutar (2002)	Kiekybinis tyrimo metodas – anketinė apklausa.	Tyrimo tikslas – identifikuoti veiksnius, turinčius įtakos studentams pasirenkant universitetą užsienyje.

Šaltinis: parengta darbo autorės, remiantis Yusuf (2024); Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed (2023); Connie ir kt. (2023); Harahap ir Amanah (2019); Ilgan ir kt. (2018); Chan Shen Wei ir kt. (2016); Aydin (2015); Mazzarol ir Soutar (2002); Ivy (2001)

Dauguma mokslininkų, siekdami identifikuoti aukštojo mokslo įstaigų veiksnius, lemiančius aukštosios mokslo įstaigos pasirinkimą, duomenų rinkimui pasirenka kiekybinę tyrimo strategiją, pasitelkdami duomenų rinkimui anketinę apklausą. Siekiant įvertinti akademinių ir administracinių veiksmų įtaką studentų pritraukimui į aukštąsias mokymo įstaigas, tyrimo instrumente pateikiami du diagnostinių klausimų blokai, apimantys pagrindinę tyrimo temos informaciją. Tyrimo anketos klausimyną sudaro trys klausimų blokai.

Anketinio tyrimo struktūra pateikiama 2 lentelėje, tyrimo klausimynas – 1 priede, tyrimo klausimyno sudarymo pagrindimas 2 priede.

2 lentelė

Anketos klausimyno struktūra

Tyrimo laukas (sritis)	Moksliniai šaltiniai, kuriais remtasi formuojant anketos klausimus
Akademinių veiksmų raiška studentų pritraukimui į aukštąsias mokyklas. Siekiama įvertinti ryšius tarp įvairių akademinių veiksmų ir aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimo.	Yusuf (2024); M. Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed (2023); Connie ir kt. (2023); Garvanova (2020); Harahap ir Amanah (2019); Ilgan ir kt. (2018); Chan Shen Wei ir kt. (2016); Ivy (2001); Mazzarol ir G. N. Soutar (2002)

Siekama sužinoti, kokie akademiniai veiksniai labiausia įtakoja studentų pritraukimą į aukštojo mokymosi įstaigas.	
Administracinių veiksmų raiška studentų pritraukimui į aukštąsias mokyklas. Siekama įvertinti ryšius tarp įvairių administracinių veiksmų ir aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimo. Siekama sužinoti, kokie administraciniai veiksniai labiausia įtakoja studentų pritraukimą į aukštojo mokymosi įstaigas.	Yusuf (2024); M.Al Tamimi, Al Mashrafi ir Mohammed (2023); Connie ir kt. (2023); Harahap ir Amanah (2019); Chan Shen Wei ir kt. (2016); Aydin (2015); Ivy (2001)
Aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą lėmę veiksniai.	Juhaidi (2023); Do ir Le (2020); Juhaidi (2023)
Respondentų socialiniai – demografiniai duomenys: lytis, amžius, studijų pakopa, studijų pasirinkimo metas (po studijų mokykloje, po darbinės praktikos).	Mažeikienė ir Doleraitienė, 2011; Ablačinskienė, 2015; Hicks, 2015; Nicette, 2019; Gallo ir kt., 2023; Girdwichai ir Sriviboon, 2020.

Šaltinis: parengta darbo autorės

Anketos klausimyną sudaro šie tyrimo laukai arba tyrimo sritys: respondentų socialiniai – demografiniai duomenys: *lytis, studijų pakopa, studijų pasirinkimo metas* (po studijų mokykloje, po darbinės praktikos), klausimynas (teiginiai), skirtas išsiaiškinti akademinių veiksmų įtaką studentų pritraukimui į aukštąsias mokymosi įstaigas, klausimynas (teiginiai), skirtas išsiaiškinti administracinių veiksmų įtaką studentų pritraukimui į aukštąsias mokymosi įstaigas (žr. 1 priedą).

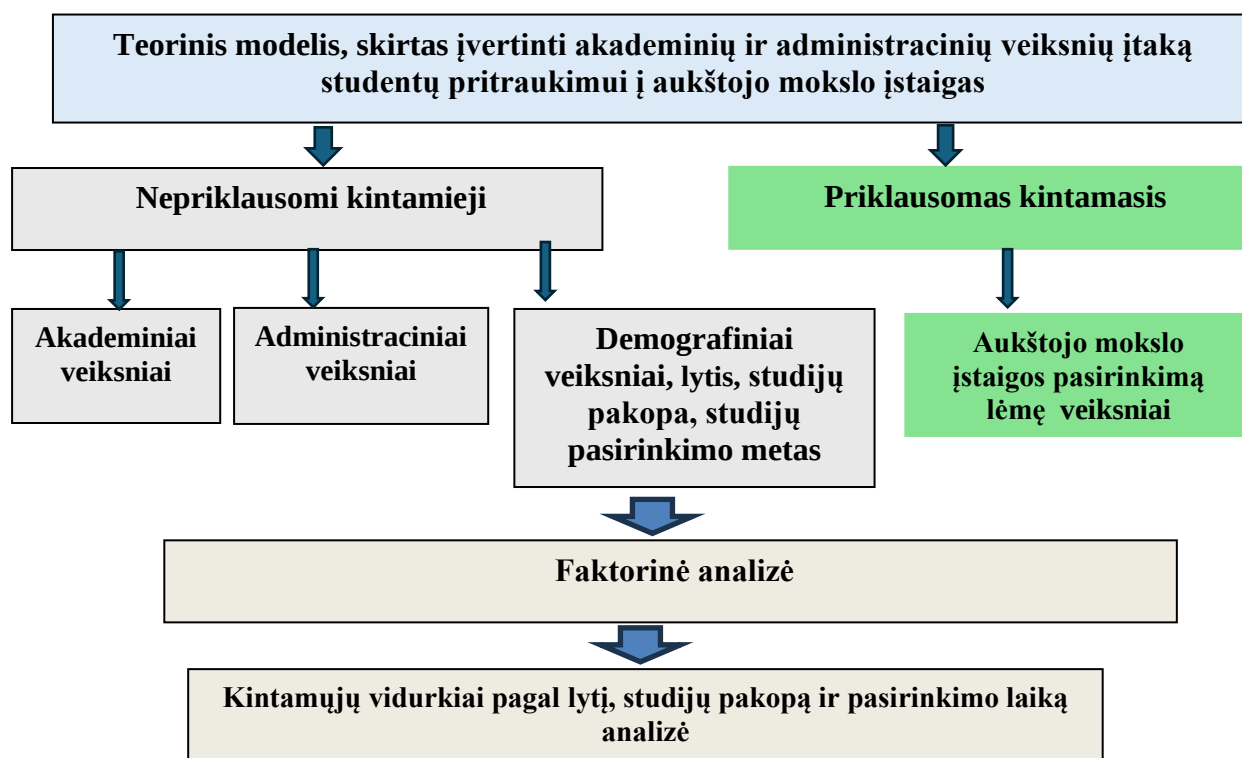
Klausimynai, skirti išsiaiškinti akademinių ir administracinių veiksmų įtaką studentų pritraukimui į aukštąsias mokymosi įstaigas, sudaryti pasitelkiant 5 lygių Likerto skalę, Likerto skalėje yra pateikiamos gradacijos kurioje:

- 1 balas reiškia - visiškai nesutinku,
- 2 balai reiškia – nesutinku,
- 3 balai reiškia - neturiu nuomonės,
- 4 balai reiškia – sutinku,
- 5 balai reiškia – visiškai sutinku.

Anketa patalpinta tinklalapyje mano apklausa. Lt. Teorinis modelis, skirtas įvertinti akademinių ir administracinių veiksmų įtakos studentų pritraukimui į aukštąsias mokymo įstaigas, modelis pateikiamas 6 paveiksle.

6 paveikslas

Teorinis modelis, skirtas įvertinti akademinių ir administracinių veiksnių įtaką studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas

Pasirinkti nepriklausomi kintamieji – administraciniai ir akademiniai veiksniai ir demografiniai veiksniai, lytis, studijų pakopa, studijų pasirinkimo metas. Atlikus faktorinę analizę, pasirinkti du reikšmingiausios veiksnių grupės: akademiniai ir administraciniai veiksniai. Atlikus kintamųjų vidurkių pagal lytį, studijų pakopą ir pasirinkimo laiką analizę identifikuota, kokie akademiniai ir administraciniai veiksniai stipriausiai įtakoja studijų pasirinkimą aukštojo mokslo įstaigose, lyties, studijų pakopos ir studijų pasirinkimo meto aspektais.

Tyrimo etika. Apklausa vykdyta užtikrinant respondentų anonimiškumą ir duomenų konfidencialumą, laikantis teisingumo, sąžiningumo, pagarbos asmens privatumui, nusiteikimo nekenkti ir geranoriškumo principų. Respondentai tyrime dalyvavo savanoriškai, jiems išaiškinti tyrimo tikslai, tyrimo eiga.

3. AKADEMINIŲ IR ADMINISTRACINIŲ VEIKSNIŲ ĮTAKOS STUDENTŲ PRITRAUKIMUI Į AUKŠTOJO MOKSLO ĮSTAIGAS TYRIMAS IR REZULTATAI

3.1. Empirinio tyrimo duomenų analizė

3.1.1. Socialinių – demografinių rodiklių analizė

Respondentų socialiniai demografiniai rodikliai pateikiami 3 lentelėje.

3 lentelė

Respondentų socialiniai demografiniai rodikliai

Rodiklis	Kategorija	Skaičius (n)	Procentinė dalis (%)
Lytis	Vyras	82	40,6 %
	Moteris	120	59,4 %
Studijų pakopa	Bakalauro	114	56,4 %
	Magistrantūros	88	43,6 %
Aukštosios mokyklos pasirinkimo laikas	Po studijų mokykloje	106	52,5 %
	Po darbinės praktikos	96	47,5 %

Iš viso tyrime dalyvavo 202 respondentai. Dauguma jų buvo moterys – 120 asmenų (59,4 proc.), o vyrų – 82 asmenys (40,6 proc.). Kad šiuo metu studijuoja arba yra baigę bakalauro studijas nurodė (56,4 proc.), o magistrantūros studijas – (43,6 proc.). Tyrimas atskleidė, kad 106 respondentai (52,5 proc.) studijas pasirenko po studijų mokykloje, likusi dalis (96 respondentai, 47,5 proc.) po darbinės praktikos.

3.1.2. Kintamųjų statistinė analizė

Kintamųjų statistika pateikiama 4 lentelėje.

4 lentelė

Kintamųjų statistika (vidurkis, standartinis nuokrypis, asimetrija ir smailumas)

Klausimas	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Asimetrija (Skewness)	Smailumas (Kurtosis)
1) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje dabar studijuoju, pasirinkau, nes paskaitos ir kita akademinė veikla atitinka mano lūkesčius)	4.04	0.899	nan	nan
2) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau dėl esamų fakultetų/studijų programų)	4.199	0.788	nan	nan
3) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga siūlo įvairias studijų programas)	4.139	0.87	-1.226	1.61
4) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga turi prestižines ir kokybiškas studijų programas)	4.134	0.833	-1.083	1.273
5) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga teikia moksliniais tyrimais pagrįstą, kokybišką išsilavinimą)	4.089	0.926	-1.044	0.732
6) Atsakymo variantai (Aukštojo	4.307	0.782	-1.47	3.143

mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes mokslo įstaigoje dirba aukštos kvalifikacijos dėstytojai)				
7) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau nes mokslo įstaigoje yra moderni kompiuterių laboratorija)	2.901	1.137	-0.009	-0.76
8) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes mokslo įstaigoje naudojami inovatyvūs mokymo metodai)	3.787	1.007	-1.03	0.625
9) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes ji dalyvauja tarptautines mainų programų projektuose ir siūlo galimybę studijuoti užsienyje)	2.931	1.291	-0.038	-1.211
10) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes studijų programos yra lanksčios)	3.644	0.973	-1.025	0.489
11) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu	3.01	1.262	-0.183	-1.156

studijuoju, pasirinkau, nes yra galimybė atlikti praktiką, kuri naudinga būsimai karjerai)				
12) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau dėl absolventų darbo perspektyvų)	3.267	1.257	-0.258	-1.116
13) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau dėl šios įstaigos absolventų patrauklumo rinkoje)	3.233	1.163	-0.423	-0.887
14) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes jis turi gerą akademinę reputaciją)	4.119	0.757	-1.097	2.447
15) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji pateikia aiškią ir suprantamą informaciją apie priėmimo tvarką)	4.228	0.784	-1.54	4.182
16) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji pateikia aiškią ir suprantamą informaciją apie	4.124	0.828	-0.971	1.238

studijas ir programas)				
17) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes studijų kaina atitinka mano galimybes)	3.5	1.052	-0.334	-0.704
18) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes stipendijos dydis atitiko mano lūkesčius)	2.871	1.143	-0.067	-0.993
19) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji teikia finansinę paramą nepasiturintiems studentams (stipendijas, dotacijas, lengvatines paskolas))	2.728	1.065	-0.036	-0.906
20) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji turi reikiamų finansinių išteklių studentų mokymosi poreikiams tenkinti)	2.886	1.125	-0.09	-0.91
21) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes įstaigos administracija paveda	3.198	0.914	-0.518	-0.118

išskilus neaiškumams, problemoms)				
22) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą dėl studentų bendrabučių kokybės)	2.757	1.178	-0.015	-1.115
23) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji siūlo skatinančią mokymosi aplinką, patogias studijų erdves, modernią infrastruktūrą)	3.332	1.014	-0.67	-0.392
24) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji prisideda prie studentų socialinių ir kultūrinių veiklų organizavimo)	2.851	1.087	0.087	-0.867

Analizuojant kintamųjų pasiskirstymą pagal vidurkį, aukščiausi įvertinimai (≥ 4.2): pasirinkau dėl finansinės paramos – 4.228; aukštos kvalifikacijos dėstytojai – 4.307; pasirinkau dėl fakultetų / programų – 4.199. Žemiausi įvertinimai (≤ 2.8): moderni kompiuterių laboratorija – 2.901, tarptautinės mainų galimybės – 2.931; praktikos galimybės – 3.010. Analizuojant kintamųjų pasiskirstymą pagal standartinį nuokrypį, mažiausias nuokrypis (vieningas sutarimas): aukštos kvalifikacijos dėstytojai – 0.782; pasirinkau dėl fakultetų / programų – 0.788, didžiausias nuokrypis (nuomonių skirtumai): tarptautinės mainų galimybės – 1.291; praktikos galimybės – 1.262; absolventų darbo perspektyvos – 1.257. Pagal asimetriją (skewness) stipriai neigiama asimetrija (dauguma vertino labai teigiamai): finansinė parama – -1.540; aukštos kvalifikacijos dėstytojai – -1.470; pasirinkau dėl fakultetų / programų – -1.226. Neutrali asimetrija (subalansuotos nuomonės): moderni laboratorija – -0.009; tarptautinės galimybės – -0.038. Pagal

smailumą (kurtosis) labai aukštas smailumas (> 3): finansinė parama – 4.182; aukštos kvalifikacijos dėstytojai – 3.143. Neigiamas smailumas (< -1): tarptautinės galimybės – -1.211; praktika – -1.156; absolventų darbo perspektyvos – -1.116.

Remiantis šia kintamųjų statistine analize, galima daryti išvadą, kad reikšmingiausi teigiami veiksniai renkantis aukštąją mokyklą: aukštos kvalifikacijos dėstytojai, aiškiai struktūrizuotos studijų programos, finansinė parama studentams. Silpniausiai vertinti ir labiausiai nevienodai suvokiami veiksniai: praktikos galimybės, tarptautiniai mainai, infrastruktūra.

3.1.3. Konstrukty analizė

5 lentelėje pateikiama septynių konstrukty (išmatuotų reiškinių ar veiksmų grupių) statistiniai parametrai – vidurkiai, standartiniai nuokrypiai, asimetrijos (skewness) ir smailumo (kurtosis) reikšmės. Šie rodikliai leidžia įvertinti respondentų atsakymų pasiskirstymą ir galimus duomenų iškraipymus.

5 lentelė

Konstrukty statistiniai parametrai

Konstruktas	Vidurkis	Standartinis nuokrypis	Asimetrija (Skewness)	Smailumas (Kurtosis)
Studijų programų kokybė	4.096	0.63	-0.846	1.027
Studijų programų įvairovė	4.212	0.653	-0.931	1.027
Aukštosios mokyklos pasirinkimo motyvacija	3.95	0,591	-0.661	1.771
Administracijos paslaugų kokybė	3.288	0.925	-0.342	1.33
Aukštosios mokyklos pasirinkimas	2.828	0.992	-0.259	-0.732
Akademiniai veiksniai	4.138	0.616	-0,821	0.937
Administraciniai veiksniai	3.091	0,863	-0.348	-0.677

Vidurkis rodo bendrą studentų požiūrį į konstrukto aspektus (kuo arčiau 5 – tuo labiau teigiamas vertinimas). Aukščiausi vidurkiai: studijų programų įvairovė – 4.212; akademiniai veiksniai – 4.138; studijų programų kokybė – 4.096. Galima teigti, kad studijų turinys, įvairovė ir akademinė aplinka yra svarbiausi ir geriausiai vertinami aukštosios mokslo įstaigos pasirinkimo kriterijai. Žemiausi vidurkiai: aukštosios mokyklos pasirinkimas – 2.828; administraciniai veiksniai – 3.091; administracijos paslaugų kokybė – 3.28. Standartinis nuokrypis parodo, kiek skirtingi respondentų atsakymai. Didžiausias išsiskyrimas (daug nuomonių skirtumų): aukštosios mokyklos pasirinkimas – 0.992; administracijos paslaugų kokybė – 0.925. Šiose srityse vertinimai buvo labiausiai nevienodi, todėl galime manyti, kad tai priklauso nuo asmeninės patirties. Mažiausias išsiskyrimas (vieningesnė nuomonė): aukštosios mokyklos pasirinkimo motyvacija – 0.591; akademiniai veiksniai – 0.616. Galima teigti, kad studentai labiau sutaria dėl šių aspektų svarbos. Neigiama reikšmė rodo, kad daugiau atsakymų buvo aukšti (teigiami). Stipriausiai neigiama asimetrija: studijų programų įvairovė – -0.931; studijų programų kokybė – -0.846; akademiniai veiksniai – -0.821. Didžioji dauguma respondentų labai teigiamai vertino šiuos aspektus. Mažiausia asimetrija: aukštosios mokyklos pasirinkimas – -0.25. Smailumo teigiama reikšmė rodo, kad daug atsakymų arti vidurkio; neigiama – daugiau kraštutinių vertinimų. Didesnė smailumo reikšmė: aukštosios mokyklos pasirinkimo motyvacija – 1.771; administracijos paslaugų kokybė – 1.330; studijų programų kokybė – 1.027. Didesnė smailumo reikšmė (nuomonės susitelkusios): aukštosios mokyklos pasirinkimo motyvacija – 1.771; administracijos paslaugų kokybė – 1.330; studijų programų kokybė – 1.027.

Apibendrinant galima teigti, kad geriausiai vertinami konstruktai: studijų programų įvairovė, akademiniai veiksniai, studijų kokybė. Studentai prioritetą teikia akademiniam turiniui ir jo kokybei. Probleminės sritys – aukštosios mokyklos pasirinkimas, administraciniai veiksniai. Šiose srityse stebimi ne tik žemiausi įvertinimai, bet ir didžiausias nuomonių išsiskyrimas – tai srodo, kad šios sritys ne visiems užtikrinam vienodai gera patirtis.

3.1.4. Faktorinė analizė

KMO ir Bartlett's sferiškumo testas = 0,845. Šis rodiklis vertina kintamųjų tarpusavio koreliacijas, siekiant nustatyti, ar tarp jų egzistuoja bendri latentinių (slaptų) veiksnių pagrindai. $KMO = 0.845$ reiškia, kad duomenų struktūra labai tinkama faktorių analizei. Kintamieji pakankamai koreliuoja tarpusavyje, kad būtų galima identifikuoti latentinius (paslėptus) veiksnius ar dimensijas.

Rotuota faktorių analizės matrica (Pattern Matrix) pateikiama 6 lentelėje.

6 lentelė

Rotuota faktorių analizės matrica (Pattern Matrix)

Pattern Matrix^a

	Faktoriai					
	1	2	3	4	5	6
Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje dabar studijuojau, pasirinkau, nes paskaitos ir kita akademinė veikla atitinka mano lūkesčius.					.679	
Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau dėl esamų fakultetų/ studijų programų .					.802	
Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga siūlo įvairias studijų programas .					.643	
Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga turi prestižines ir kokybiškas studijų programas .					.613	
Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga teikia moksliniais tyrimais pagrįstą, kokybišką išsilavinimą.	.795					
Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes mokslo įstaigoje dirba aukštos kvalifikacijos dėstytojai.	.399				.317	
Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes mokslo įstaigoje yra moderni kompiuterių laboratorija.			.485		-.328	

Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes mokslo įstaigoje naudojami inovatyvūs mokymo metodai.					
Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes ji dalyvauja tarptautiniuose mainų programų projektuose ir siūlo galimybę studijuoti užsienyje.			.807		
Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes studijų programos yra lanksčios.					-.329
Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes yra galimybė atlikti praktiką, kuri naudinga būsimai karjerai.			.760		
Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau dėl absolventų darbo perspektyvų.					-.725
Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau dėl šios įstaigos absolventų patrauklumo rinkoje.					-.638
Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes jis turi gerą akademinę reputaciją.		-.535			
Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji pateikia aiškią ir suprantamą informaciją apie priėmimo tvarką.		-.550			
Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji pateikia aiškią ir suprantamą informaciją apie studijas ir programas.		-1.004			
Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes studijų kaina atitinka mano galimybes.					
Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes stipendijos dydis atitiko mano lūkesčius.				-.831	

Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji teikia finansinę paramą nepasiturintiems studentams (stipendijas, dotacijas, lengvatines paskolas).				-.736		
Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji turi reikiamų finansinių išteklių studentų mokymosi poreikiams tenkinti.				-.800		
Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes įstaigos administracija padeda iškilus neaiškumams, problemoms.				-.479		
Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą dėl studentų bendrabučių kokybės.				-.558		
Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji siūlo skatinančią mokymosi aplinką, patogias studijų erdves, modernią infrastruktūrą.			.405			
Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji prisideda prie studentų socialinių ir kultūrinių veiklų organizavimo.			.503			

Extraction Method: Maximum Likelihood.

Rotation Method: Oblimin with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 12 iterations.

Pasirinkti du reikšmingiausi veiksniai – administraciniai veiksniai ir akademiniai veiksniai, jų faktorinė analizė pateikiama 7 lentelėje.

7 lentelė

Dviejų reikšmingiausių veiksnių faktorių analizė

Klausimas	Administraciniai veiksniai	Akademiniai veiksniai
1) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje dabar studijuoju, pasirinkau, nes paskaitos ir kita akademinė veikla atitinka mano lūkesčius)	0.273	-0.52

2) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau dėl esamų fakultetų/studijų programų)	0.372	-0.648
3) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga siūlo įvairias studijų programas)	0.242	-0.576
4) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga turi prestižines ir kokybiškas studijų programas)	0.283	-0.692
5) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga teikia moksliniais tyrimais pagrįstą, kokybišką išsilavinimą)	0.322	-0.701
6) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes mokslo įstaigoje dirba aukštos kvalifikacijos dėstytojai)	0.256	-0.642
7) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau nes mokslo įstaigoje yra moderni kompiuterių laboratorija)	-0.723	0.029
8) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes mokslo įstaigoje naudojami inovatyvūs mokymo metodai)	-0.107	-0.452
9) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes ji dalyvauja tarptautiniuose mainų programų projektuose ir siūlo galimybę studijuoti užsienyje)	-0.743	-0.14
10) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes studijų programos yra lanksčios)	-0.348	-0.144
11) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau nes yra galimybė atlikti praktiką, kuri naudinga būsimai karjerai)	-0.787	-0.206
12) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau dėl absolventų darbo perspektyvų)	-0.746	-0.149
13) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu	-0.602	-0.413

studijuoju, pasirinkau dėl šios įstaigos absolventų patrauklumo rinkoje)		
14) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau nes ji turi gerą akademinę reputaciją)	0.246	-0.372
15) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji pateikia aiškią ir suprantamą informaciją apie priėmimo tvarką)	0.444	-0.311
16) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji pateikia aiškią ir suprantamą informaciją apie studijas ir programas)	0.418	-0.494
17) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes studijų kaina atitinka mano galimybes)	-0.412	-0.033
18) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes stipendijos dydis atitiko mano lūkesčius)	-0.676	-0.132
19) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji teikia finansinę paramą nepasiturintiems studentams (stipendijas, dotacijas, lengvatinės paskolas))	-0.707	-0.223
20) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji turi reikiamų finansinių išteklių studentų mokymosi poreikiams tenkinti)	-0.798	-0.115
21) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes įstaigos administracija padeda išskilus neišskumams, problemoms)	-0.472	-0.219
22) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, dėl studentų bendrabučių kokybės)	-0.694	-0.07
23) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji siūlo skatinančią mokymosi aplinką patogias studijų erdves modernią infrastruktūrą)	-0.43	-0.305
24) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji prisideda prie studentų socialinių ir kultūrinių veiklų organizavimo)	-0.635	-0.148

Faktorius 1: Administraciniai veiksniai apima studentų vertinimus apie praktinius, finansinius, informacinius ir infrastruktūrinius studijų aspektus. Stipriausi klausimai (apkrova $> |0.6|$): finansiniai ištekliai mokymuisi – -0.798 ; praktikos galimybė – -0.787 ; tarptautinės mainų programos – -0.743 ; darbo perspektyvos – -0.746 ; stipendijos – -0.676 ; bendrabučių kokybė – -0.694 ; socialinės/kultūrinės veiklos – -0.635 . Šis faktorius rodo, kad administraciniai veiksniai – praktika, finansinė parama, gyvenimo sąlygos ir paslaugos – yra labai svarbūs studentams, tačiau daugeliu atvejų vertinami kritiškai (didelės neigiamos apkrovos rodo nepasitenkinimą).

Faktorius 2: Akademiniai veiksniai. Šis faktorius apima studijų turinio, kokybės, dėstytojų ir prestižo vertinimus. Stipriausi klausimai (apkrova < -0.6): moksliniais tyrimais pagrįstas išsilavinimas – -0.701 ; prestižinės programos – -0.692 ; fakultetai/programos – -0.648 ; aukštos kvalifikacijos dėstytojai – -0.642 ; studijų įvairovė – -0.576 . Glima teigti, kad respondentai labai stipriai susieja aukštosios mokslo įstaigos pasirinkimą su kokybišku, prestižiniu, moksliniais tyrimais pagrįstu ugdymu ir dėstytojų kompetencija. Galima išskirti du faktorius. Akademiniai veiksniai susiję su studijų kokybe, programa ir dėstytojais. Administraciniai veiksniai apima praktiką, finansus, pagalbą, infrastruktūrą, socialinį gyvenimą. Analizė leidžia suskirstyti klausimus į dvi aiškias grupes ir naudoti tai tolimesniam tyrimui

KMO ir Bartlett's testas. KMO = 0.845 – labai gera duomenų tinkamumo faktoriaus analizei rodiklis (KMO > 0.8). Bartlett's Test ($\chi^2 = 2605.93$, $p < 0.001$) – korelacijų matrica statistiškai reikšminga, duomenys tinkami faktorių modeliui. Modelis tinkamas: KMO > 0.8 ir Bartlett's testas rodo reikšmingą korelacijų struktūrą.

Kintamųjų vidurkiai pagal lytį, studijų pakopą ir pasirinkimo laiką pateikiami 8 lentelėje.

8 lentelė

Kintamųjų vidurkiai pagal lytį, studijų pakopą ir pasirinkimo laiką

Klausimas	Vyras	Moteris	Bakalauras	Magistrantūra	Po mokyklos	Po praktikos
1) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje dabar studijuojau, pasirinkau, nes paskaitos ir kita akademinė veikla atitinka mano lūkesčius)	3.88	4.15	3.74	4.42	3.66	4.46
2) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau dėl	4.05	4.3	4.01	4.44	3.98	4.44

esamų fakultetų/studijų programų)						
3) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojų, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga siūlo įvairias studijų programas)	4.02	4.22	3.96	4.36	3.89	4.42
4) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojų, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga turi prestižines ir kokybiškas studijų programas)	3.99	4.23	3.93	4.4	3.88	4.42
5) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojų, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga teikia moksliniais tyrimais pagrįstą, kokybišką išsilavinimą)	3.94	4.19	3.87	4.38	3.79	4.42
6) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojų, pasirinkau, nes mokslo įstaigoje dirba aukštos kvalifikacijos dėstytojai)	4.16	4.41	4.11	4.56	4.08	4.55
7) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojų, pasirinkau nes mokslo įstaigoje yra moderni kompiuterių laboratorija)	3.07	2.78	3.33	2.34	3.32	2.44
8) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojų,	3.7	3.85	3.85	3.7	3.79	3.78

pasirinkau, nes mokslo įstaigoje naudojami inovatyvūs mokymo metodai)						
9) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes ji dalyvauja tarptautiniuose mainų programų projektuose ir siūlo galimybę studijuoti užsienyje)	2.91	2.94	3.44	2.27	3.42	2.39
10) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes studijų programos yra lanksčios)	3.55	3.71	3.68	3.59	3.76	3.51
11) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau nes yra galimybė atlikti praktiką, kuri naudinga būsimai karjerai)	3.01	3.01	3.6	2.25	3.58	2.38
12) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau dėl absolventų darbo perspektyvų)	3.3	3.24	3.68	2.73	3.72	2.77
13) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau dėl šios įstaigos absolventų patrauklumo rinkoje)	3.23	3.23	3.53	2.85	3.47	2.97
14) Atsakymo variantai (Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu	4.07	4.15	4.03	4.24	4.03	4.22

studijuoju, pasirinkau nes jis turi gerą akademinę reputaciją)						
15) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji pateikia aiškia ir suprantamą informaciją apie priėmimo tvarką)	4.11	4.31	4.05	4.45	4.08	4.4
16) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji pateikia aiškia ir suprantamą informaciją apie studijas ir programas)	4.01	4.2	3.94	4.36	3.92	4.35
17) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes studijų kaina atitinka mano galimybes)	3.67	3.38	3.74	3.19	3.75	3.22
18) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes stipendijos dydis atitiko mano lūkesčius)	2.96	2.81	3.19	2.45	3.07	2.66
19) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji teikia finansinę paramą nepasiturintiems studentams (stipendijas, dotacijas, lengvatinės paskolas))	2.68	2.76	3.08	2.27	2.97	2.46

20) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji turi reikiamų finansinių išteklių studentų mokymosi poreikiams tenkinti)	2.9	2.88	3.26	2.4	3.2	2.54
21) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes įstaigos administracija padeda išskilus neaiškumams, problemoms)	3.17	3.22	3.39	2.94	3.31	3.07
22) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą dėl studentų bendrabučių kokybės)	2.8	2.72	3.22	2.16	3.12	2.35
23) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji siūlo skatinančią mokymosi aplinką patogias studijų erdves modernią infrastruktūrą)	3.09	3.5	3.53	3.08	3.53	3.11
24) Atsakymo variantai (Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji prisideda prie studentų socialinių ir kultūrinių veiklų organizavimo)	2.77	2.91	3.25	2.33	3.31	2.34

Remiantis 8 lentelėje pateikiama analize, 9 lentelėje pateikiamas reikšmingiausių klausimų palyginimas.

9 lentelė

Reikšmingiausių klausimų vidurkių palyginimas pagal lytį, studijų pakopą ir pasirinkimo laiką

Klausimas	Vyras	Moteris	Bakalauro	Magistrantūra	Po mokyklos	Po praktikos
Dėstytojų kvalifikacija (Q06)	4.16	4.41	4.11	4.56	4.08	4.55
Kokybiškos programos (Q04)	3.99	4.23	3.93	4.4	3.88	4.42
Tyrimais grįstas mokymas(Q05)	3.94	4.19	3.87	4.38	3.79	4.42
Praktikos galimybė (Q11)	3.01	3.01	3.6	2.25	3.58	2.38
Finansiniai ištekliai (Q20)	2.9	2.88	3.26	2.4	3.2	2.54
Akademine reputacija (Q14)	4.07	4.15	4.03	4.24	4.03	4.22
Informacija apie programas (Q16)	4.01	4.2	3.94	4.36	3.92	4.35

Esminiai akademiniai veiksniai skirtumai rodo, kad magistrantai ir tie, kurie pasirinko studijas po darbo praktikos, labiau vertina akademinis veiksniai – dėstytojų kvalifikaciją (magistro pakopos +4.56; po darbo praktikos +4.55), programų kokybę (magistro pakopos +4.4; po darbo praktikos +4.42) tyrimais grįstą mokymą (magistro pakopos +4.4; po darbo praktikos +4.42) ir akademinę reputaciją (magistro pakopos +4.24). Tai rodo, kad didesnę gyvenimo ar studijų patirtį turintys studentai renkantis aukštąją mokyklą labiausia atsižvelgia į akademinis veiksniai tokiais, kaip dėstytojų kvalifikaciją, programų kokybę, tyrimais grįstą mokymą. Magistrantai taip pat rinkdamiesi aukštąją mokyklą didesnę dėmesį skiria akademinę reputacijai.

Esminiai administracinių veiksniai skirtumai, rodo, kad bakalauro pakopos studentai ir tie, kurie studijas rinkosi po mokyklos, labiau vertina administracinius veiksniai – praktikos galimybę (bakalauro pakopos +3.6; po darbo mokyklos +3.58), finansinius išteklius (bakalauro pakopos +3.26; po darbo mokyklos +3.2), bendrabučių kokybę (bakalauro pakopos +3.94; po darbo

mokyklos +3.92). Tai rodo, kad didesnę gyvenimo ar studijų patirtį turintys studentai renkantys aukštąją mokyklą labiausia atsižvelgia į akademinis veiksniai tokius, kaip dėstytojų kvalifikaciją, programų kokybę, tyrimais grįstą mokymą.

Informacija apie priėmimą ir informaciją studijų programas priskirtinos taip pat administraciniais veiksniais. Visose grupėse stebimi aukšti šių teiginių įvertinimai: informacija apie priėmimą (vyras +4.11; moteris; +4.31; bakalauro pakopa +4.05; magistro pakopa +4.45); informacija apie programas (vyras +4.01; moteris; +4.20; bakalauro pakopa +3.94; magistro pakopa +4.36).

Galima teigti, kad tokie administraciniai veiksniai, kaip informacija apie priėmimą ir informaciją studijų programas kiek svarbesni yra magistro pakopos studijų respondentams.

10 lentelėje pateikiami administracinių ir akademinių veiksnų vidurkiai pagal tris kriterijus: respondento lytį, studijų pakopą ir aukštosios mokyklos pasirinkimo momentą. Vidurkiai apskaičiuoti pagal faktorinės analizės metu identifikuotus reikšmingus klausimus.

10 lentelė

Administracinių ir akademinių veiksnų vidurkiai pagal tris kriterijus: respondento lytį, studijų pakopą ir aukštosios mokyklos pasirinkimo momentą

Grupė	Administraciniai veiksniai (vidurkis)	Akademinių veiksniai (vidurkis)
Lytis: vyras	3.18	3.886
Lytis: moteris	3.193	4.086
Studijų pakopa: Bakalauras	3.482	3.882
Studijų pakopa: Magistrantūra	2.806	4.164
Pasirinkimo laikas: Po mokyklos	3.452	3.828
Pasirinkimo laikas: Po darbo praktikos	2.897	4.2

Remiantis 15 lentelėje pateikiama informacija, Moterų vyrų vertinimai administraciniais veiksniais beveik nesiskiria (tik 0.013 skirtumas). Moterys žymiai labiau vertina akademinis

aspektus (programų turinį, dėstytojų kompetenciją). *Galima teigti, kad moterų pasirinkimą labiau lemia studijų kokybė, o vyrų atveju šiek tiek mažiau pasirinkimą lemia akademinės kokybė.*

Analizuojant respondentų aukštosios mokslo įstaigos pasirinkimą pagal studijų pakopą, nustatyta, kad Bakalauro pakopos respondentai ženkliai labiau vertina administracinius veiksnius, tokius kaip *praktiką, informatyvumą, finansinę paramą*. Magistrantai daug labiau vertina akademinės veiksnius, tokius akademinę kokybę: *programų prestižą, tyrimais grįstą mokymąsi, dėstytojų kvalifikaciją*.

Galima teigti, kad studijų pakopa tiesiogiai susijusi su aukštosios įstaigos pasirinkimo veiksniais – bakalauro pakopos studentus labiausia studijas pasirinkti skatina administraciniai veiksniai, tokie kaip praktikos galimybės, informatyvumas, finansinę parama. Magistro pakopos studentus labiausia studijas pasirinkti skatina akademiniai veiksniai, tokie kaip programų prestižas, tyrimais grįstas mokymasis, dėstytojų kvalifikacija.

Analizuojant pagal studijų pasirinkimo momentą, galima teigti, kad studentai, pasirinkę aukštąją mokyklą iškart po mokyklos, labiau remiasi praktiniais aspektais – tikėtina, dėl patirties stokos. *Tie, kurie rinkosi studijas po darbo praktikos, daug daugiau dėmesio skiria akademiniam veiksniam.* Darbo patirtis stipriai keičia studijų pasirinkimo prioritetus – išauga akademinės veiksniai, tokių kaip akademinės studijų kokybės vertinimo svarba.

Apibendrinant galima teigti, kad moteriškos lyties atstovės ir magistro studijų pakopos studentai dažniausiai renkasi studijas dėl akademinės veiksniai. Vyrų ir bakalauro studijų pakopos studentai dažniausiai renkasi studijas dėl administracinių veiksniai. Tyrimu nustatyta, kad studijų pasirinkimo motyvai kinta su amžiumi ir patirtimi – kuo daugiau gyvenimo patirties, tuo labiau akcentuojami akademiniai veiksniai, tokie kaip studijų turinys ir jų kokybė. Šių skirtumų identifikavimas svarbus, nes atsižvelgiant į tai aukštosios mokslo įstaigos gali geriau pritaikyti ugdymosi programas, paslaugas ir strategiją tikslinėms studentų grupėms.

3.1.5. Hipotezių pagrindimas

Hipotezė- H:1 Tarp studijų programų įvairovės ir aukštosios mokyklos pasirinkimo nustatytas reikšmingas teigiamas ryšys. Koreliacijos koeficientas (r) = 0.453 Interpretacija: 0.453 rodo vidutinio stiprumo teigiamą ryšį tarp: Studijų programų įvairovės vertinimo ir Bendro pasirinkimo (akademinės veiklos lūkesčių atitikimo). *Tai reiškia, kad kuo labiau studentai vertina programų įvairovę, tuo labiau jie linkę manyti, kad pasirinkimas atitiko jų lūkesčius.*

Išvada: **Hipotezė H:1 patvirtinta** – tarp studijų programų įvairovės ir aukštosios mokyklos pasirinkimo nustatytas reikšmingas teigiamas ryšys.

Hipotezė- H:2 Egzistuoja reikšmingas teigiamas ryšys tarp aukštojo mokslo įstaigos

reputacijos ir aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimo egzistuoja reikšmingas teigiamas ryšys. Koreliacijos koeficientas (r) = 0.104. Šis rezultatas rodo labai silpną teigiamą ryšį tarp: Aukštosios mokyklos reputacijos vertinimo ir Bendro pasirinkimo (akademinės veiklos atitikimo lūkesčiams). Ryšys egzistuoja, bet jis nėra stiprus – aukštosios mokyklos reputacija tik nedaug prisideda prie pasirinkimo paaiškinimo šiame tyrime.

Išvada: Hipotezė H:2 nepasitvirtino ir atmesta– nors ryšys yra teigiamas, jis per silpnas, kad būtų laikomas reikšmingu.

Hipotezė- H:3 Egzistuoja reikšmingas teigiamas ryšys tarp aukštojo mokslo įstaigos administracinių paslaugų kokybės ir aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimo. Koreliacijos koeficientas (r) = 0.064 rodo labai silpną teigiamą ryšį

Išvada: Hipotezė- H:3 nepasitvirtino – tarp administracinių paslaugų kokybės ir studijų pasirinkimo nėra reikšmingo ryšio. Tai rodo, kad administraciniai veiksniai nėra lemiamas veiksnys, renkantis aukštąją mokyklą.

3.2. Tyrimo rezultatų apibendrinimas

Akademinių veiksnių analizė atskleidė, kad magistrantai ir tie, kurie pasirinko studijas po darbo praktikos, labiau vertina akademinius veiksnius – dėstytojų kvalifikaciją (magistro pakopos +4.56; po darbo praktikos +4.55), programų kokybę (magistro pakopos +4.4; po darbo praktikos +4.42) tyrimais grįstą mokymą (magistro pakopos +4.4; po darbo praktikos +4.42) ir akademinę reputaciją (magistro pakopos +4.24). Tai rodo, kad didesnę gyvenimo ar studijų patirtį turintys studentai, renkantis aukštąją mokyklą, labiausia atsižvelgia į akademinius veiksnius tokius, kaip dėstytojų kvalifikacija, programų kokybė, tyrimais grįstas mokymas. Magistrantai taip pat rinkdamiesi aukštąją mokyklą didesnę dėmesį skiria akademinėi reputacijai.

Administracinių veiksnių analizė atskleidė kad bakalauro pakopos studentai ir tie, kurie studijas rinkosi po mokyklos, labiau vertina administracinius veiksnius – praktikos galimybę (bakalauro pakopos +3.6; po darbo mokyklos +3.58), finansinius išteklius (bakalauro pakopos +3.26; po darbo mokyklos +3.2), bendrabučių kokybę (bakalauro pakopos +3.94; po darbo mokyklos +3.92). Tai rodo, kad didesnę gyvenimo ar studijų patirtį turintys studentai, renkantis aukštąją mokyklą, labiausiai atsižvelgia į akademinius veiksnius, tokius kaip dėstytojų kvalifikacija, programų kokybė, tyrimais grįstas mokymas.

Tokių veiksnių, kaip informacijos apie priėmimą ir informacijos studijų programas, kurie priskirtini taip pat administraciniams veiksniams, analizė rodo, kad visose grupėse stebimi aukšti šių teiginių įvertinimai: informacija apie priėmimą (vyras +4.11; moteris; +4.31; bakalauro pakopa +4.05; magistro pakopa +4.45); informacija apie programas (vyras +4.01; moteris;

+4.20; bakalauro pakopa +3.94; magistro pakopa +4.36). Galima teigti, tokių administracinių veiksnių, kaip informacija apie priėmimą ir informacija apie studijų programas, svarbūs visiems respondentams, nepriklausomai nuo lyties, studijų pakopos ar studijų pasirinkimo laiko.

Apibendrinant galima teigti, kad tyrimas atskleidė, kad moteriškos lyties atstovės ir magistro studijų pakopos studentai bei tie studentai, kurie pasirinko studijas po darbo praktikos, dažniausiai renkasi studijas aukštosiose mokyklose dėl akademinės veiksnio, tokių kaip dėstytojų kvalifikacija, studijų programų kokybė, tyrimais grįstas mokymas ir akademinę reputaciją. Tyrimu nustatyta, kad vyriškos lyties atstovai, bakalauro studijų pakopos studentai ir tie, kurie studijas pasirinko po mokyklos, dažniausiai renkasi studijas aukštosiose mokyklose dėl administracinių veiksnių praktikos galimybių, finansinių išteklių, bendrabučių kokybės.

Galima teigti, kad studijų pasirinkimo aukštosiose mokyklose motyvai kinta su respondentų amžiumi ir patirtimi – kuo daugiau gyvenimo patirties yra sukaupę respondentai, tuo labiau jų studijų pasirinkimą lemia akademiniai veiksniai, ir, atvirkščiai, jaunos ir iš karto po mokyklos studijas pradėjusius respondentes labiausiai aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimą lemia administraciniai veiksniai. Šių skirtumų identifikavimas svarbus, nes atsižvelgiant į tai, aukštosios mokslo įstaigos gali geriau pritaikyti ugdymosi programas, paslaugas ir strategiją tikslinėms studentų grupėms.

Hipotezė- H:1 Tarp studijų programų įvairovės ir aukštosios mokyklos pasirinkimo pasitvirtino. Nustatytas reikšmingas teigiamas ryšys. Koreliacijos koeficientas (r) = 0.453 *Tai reiškia, kad kuo labiau studentai vertina programų įvairovę, tuo labiau jie linkę manyti, kad pasirinkimas atitiko jų lūkesčius.*

Hipotezė- H:2 Egzistuoja reikšmingas teigiamas ryšys tarp aukštojo mokslo įstaigos reputacijos ir aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimo nepasitvirtino. Koreliacijos koeficientas (r) = 0.104.

Hipotezė- H:3 Egzistuoja reikšmingas teigiamas ryšys tarp aukštojo mokslo įstaigos administracinių paslaugų kokybės ir aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimo, nepasitvirtino.

Koreliacijos koeficientas (r) = 0.064 rodo labai silpną teigiamą ryšį

IŠVADOS IR PASIŪLYMAI

1. Studentų pritraukimą į aukštąsias mokymosi įstaigas lemia tokie akademiniai veiksniai, kaip studijų programų kokybė, studijų programų įvairovė, dėstytojų kompetencija, dėstytojų kvalifikacija, aukštojo mokymosi įstaigoje taikomi mokymo metodai, aukštojo mokymosi įstaigoje mokymo procese taikomos technologijos (mokymo proceso technologinis aprūpinimas), moksliniai tyrimai ir inovacijos, įgyvendinamos aukštojo mokymosi įstaigoje, studijų lankstumas ir galimybė individualizuoti mokymąsi, praktikos galimybės, įsidarbinimo baigus studijas galimybės, tarptautinių studijų galimybės, bibliotekų ir akademinių išteklių prieinamumas, studijų ir egzaminavimo skaidrumas, daro tiesioginę įtaką studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas.

2. Studentų pritraukimą į aukštąsias mokymosi įstaigas lemia tokie administraciniai veiksniai, kaip priėmimo į studijas procesas, informacijos prieinamumas ir komunikacija, studijų programų administravimas, finansinė paramos sistema, funkcionuojanti aukštojo mokymosi įstaigose, aukštosios mokymosi įstaigoje teikiamos administracinės paslaugos ir jų kokybė, aukštojo mokymosi įstaigos bendradarbiavimas su verslo sektoriumi, absolventų įsidarbinimo galimybės baigus studijas, studentų karjeros vystymas, mainų programos su užsienio universitetais, administracijos skaidrumas ir efektyvumas, socialinės ir kultūrinės veiklos organizavimas daro tiesioginę įtaką studentų pritraukimui į aukštąsias mokymosi įstaigas.

3. Tyrimas atskleidė, kad akademiniai veiksniai stipriausiai studijų pasirinkimą aukštojo mokslo įstaigose įtakoja moteriškos lyties atstovės, magistro pakopos ir tuos respondentus, kurie pasirinko studijas po darbo praktikos. Tyrimu nustatyta, magistrantai ir tie, kurie pasirinko studijas po darbo praktikos, labiau vertina akademinius veiksnius – dėstytojų kvalifikaciją (magistro pakopos +4.56; po darbo praktikos +4.55), programų kokybę (magistro pakopos +4.4; po darbo praktikos +4.42) tyrimais grįstą mokymą (magistro pakopos +4.4; po darbo praktikos +4.42) ir akademinę reputaciją (magistro pakopos +4.24). Tai rodo, kad didesnę gyvenimo ar studijų patirtį turintys studentai renkantis aukštąją mokyklą labiausia atsižvelgia į akademinius veiksnius, tokius kaip dėstytojų kvalifikaciją, programų kokybę, tyrimais grįstą mokymą. Magistrantai taip pat rinkdamiesi aukštąją mokyklą didesnę dėmesį skiria akademinėi reputacijai.

4. Tyrimas atskleidė, kad administraciniai veiksniai stipriausiai studijų pasirinkimą aukštojo mokslo įstaigose įtakoja vyriškos lyties atstovus, bakalauro pakopos ir tuos respondentus, kurie pasirinko studijas po mokyklos. Administracinių veiksnių analizė atskleidė, kad bakalauro pakopos studentai ir tie, kurie studijas rinkosi po mokyklos, labiau vertina administracinius veiksnius – praktikos galimybę (bakalauro pakopos +3.6; po darbo mokyklos +3.58), finansinius išteklius (bakalauro pakopos +3.26; po darbo mokyklos +3.2), bendrabučių

kokybę (bakalauro pakopos +3.94; po darbo mokyklos +3.92). Tai rodo, kad didesnę gyvenimo ar studijų patirtį turintys studentai renkantis aukštąją mokyklą labiausia atsižvelgia į akademinis veiksnis tokius, kaip dėstytojų kvalifikaciją, programų kokybę, tyrimais grįstą mokymą. Tokių veiksmų, kaip informacijos apie priėmimą ir informacijos studijų programas, kurie priskirtini taip pat administraciniams veiksniams, analizė rodo, kad visose grupėse stebimi aukšti šių teiginių įvertinimai. Galima teigti, kad tokie administraciniai veiksniai, kaip informacija apie priėmimą ir informacija apie studijų programas, svarbūs visiems respondentams, nepriklausomai nuo lyties, studijų pakopos ar studijų pasirinkimo laiko.

5. Hipotezė- H:1 teigianti, kad tarp studijų programų įvairovės ir aukštosios mokyklos pasirinkimo pasitvirtino. Nustatytas reikšmingas teigiamas ryšys. Koreliacijos koeficientas (r) = 0.453. Tai reiškia, kad studentai labiau renkasi tas aukštojo mokslo įstaigas, kurios studentams siūlo įvairias studijų programas. Hipotezė- H:2, teigianti, kad egzistuoja reikšmingas teigiamas ryšys tarp aukštojo mokslo įstaigos reputacijos ir aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimo, nepasitvirtino. Koreliacijos koeficientas (r) = 0.104. Hipotezė- H:3, teigianti, kad egzistuoja reikšmingas teigiamas ryšys tarp aukštojo mokslo įstaigos administracinių paslaugų kokybės ir aukštojo mokslo įstaigos pasirinkimo, nepasitvirtino. Koreliacijos koeficientas (r) = 0.064 rodo labai silpną teigiamą ryšį

PASIŪLYMAI

Pasiūlymai aukštosioms mokykloms, siekiančioms sėkmingiau pritraukti studentus ir pagerinti jų pasirinkimo motyvaciją:

- Magistrantams ir studentams, kurie pasirinko studijas po darbinės praktikos, labiau akcentuoti tokius akademinis veiksnis kaip: **dėstytojų kvalifikacija** (moksliniai pasiekimai, publikacijos, tarptautinis pripažinimas); **mokslinių tyrimų galimybės** (viešinti dalyvavimą projektuose, siūlyti tyrimais grįstas programas); **akademinė reputacija** (tarptautiniai reitingai, bendradarbiavimas su kitomis universitetinėmis institucijomis).
- Bakalaurams ir studentams, kurie pasirinko studijas po mokyklos, labiau akcentuoti tokius administracinius veiksnis kaip: praktikos galimybės (bendradarbiavimas su įmonėmis, praktikos moduliai, praktikos trukmė). Pateikti informaciją apie bendrabučius ir finansinę paramą – pabrėžti šių administracinių prieinamumą, gyvenimo sąlygas, stipendijas.
- Studijuojančioms moteriškos lyties atstovėms labiau akcentuoti tokius veiksnis, kaip akademinė kokybė, informacijos aiškumas.
- Studijuojantiems vyriškosios lyties atstovams labiau akcentuoti tokius veiksnis, kaip infrastruktūra, praktikos galimybės ir finansavimas.

LITERATŪRA

1. Adejimi, S.A. and Nzabairwa, W. (2021) Students' Enrolment Trend in the School of Education, College of Education, University of Rwanda. *International Journal of Educational Research*, 9, 17-27. DOI 10.7717/peerj.16353
2. Alfattal, E. (2017). International students' college choice is different!. *International Journal Of Educational Management*, 31(7), 930-943. DOI:10.1108/IJEM-05-2016-0095.
3. Amoah, C., Bamfo-Agyei, E., & Simpeh, F. (2023). Disable access compliance to university infrastructure: built environment students' perceptions. *Property Management*. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/pm-01-2023-0004/full/html>
4. Al Tamimi, A., Al Mashrafi, M., & Mohammed, A. (2023). Factors affecting student attraction to higher education institutions. *Journal of Higher Education Research*. DOI:10.47153/jbmr46.7142023
5. Baharun, R., Awang, Z., & Padlee, S. F. (2011). International students' choice criteria for selection of higher learning in Malaysian private universities. *African Journal of Business Management*, 5(12), 4704–4714. <https://doi.org/10.5897/AJBM10.422>
6. Carola B., Víctor C., Lucy G., (2024). What are the determinants of career preferences. The case of high school students in Chile, *British Journal of Guidance & Counselling*. DOI:10.1080/03069885.2024.2342787
7. Callender, C., & Melis, G. (2022). The privilege of choice: How prospective college students' financial concerns influence their choice of higher education institution and subject of study in England. *The Journal of Higher Education*, 93(1), 22–43. <https://doi.org/10.1080/00221546.2021.1996169>
8. Cattaneo, M., Horta, H., Malighetti, P., Meoli, M., Paleari, S. (2019). Universities' attractiveness to students: The Darwinism effect. *Higher Education Quarterly*, 73(1), 85-99. DOI:10.1111/hequ.12187
9. Connie, G., Senathirajah, A. R., Subramanian, P., Ranom, R., & Osman, Z. (2022). Factors influencing students' choice of an institution of higher education. *Journal of Positive School Psychology*, 6(4), 10015–10043.
10. Dhaliwal, M. S., Mittal, A., Aggarwal, A., & Chand, P. K. (2019). Determining the factors affecting the selection of private universities and colleges in the Indian context: A structural equation modeling approach. *Journal of Advanced Research*.

https://www.researchgate.net/publication/338252772_Determining_the_Factors_Affecting_the_Selection_of_Private_Universities_and_Colleges_in_Indian_Context_A_Structural_Equation_Modeling_Approach.

11. Dao, M., Thorpe, A. (2015). What factors influence Vietnamese students' choice of university?. *International Journal Of Educational Management*, 29(5), 666-681. DOI:10.1108/IJEM-08-2014-0110
12. Duarte, P. O; Alves, H.; Raposo, M. 2009. Understanding university image: a structural equationmodel approach. *International review on public and nonprofit marketing*. DOI:10.1007/s12208-009-0042-9.
13. Echchabi, A., Al-Hajri, S. (2018). Factors Influencing Students' Selection Of Universities: The Case Of Oman. *Journal Of Education Research And Evaluation*, 2(2), 83. DOI:10.23887/jere.v2i2.13694.
14. Edrak, B., Nor, M. Z., & Maamon, M. N. M. (2015). Internationalization of higher education: key factors attracting international students to study in private higher education institution in Malaysia. *Journal of Education & Social Policy*, 2(4), 183-190. https://www.researchgate.net/publication/352312091_Internationalization_of_Higher_Education_Key_Factors_Attracting_International_Students_to_Study_in_Private_Higher_Education_Institution_in_Malaysia.
15. Fernandez, J. L. (2010). An exploratory study of factors influencing the decision of students to study at Universiti Sains Malaysia. *Kajian Malaysia*, 28(2), 107–136.
16. Gaspar, A. M., & Soares, J. M. (2021). Factors influencing the choice of higher education institutions in Angola. *International Journal of Educational Administration and Policy Studies*, 13(1), 23–39. <https://doi.org/10.5897/IJEAPS2020.0680> .
17. Garvanova, M. (2020). The significance of reputation in choosing and recommending a university. *Test Engineering*. https://www.researchgate.net/publication/340583443_The_Significance_of_Reputation_in_Choosing_and_Recommendation_a_University
18. Guadix, J., Carrillo-Castrillo, J., Onieva, L., Navascues, J. (2016). Success variables in science and technology parks. *Journal of Business Research*, Doi: 10.1016/j.jbusres.2016.04.045.
19. Geiger, M. A., & Ogilby, S. M. (2000). The first course in accounting: Students' perceptions and their effect on the decision to major in accounting. *Journal of Accounting Education*, 18(2), 63–78. DOI:10.1016/S0748-5751(00)00011-7.
20. James, O. J., & Denis, O. (2015). Factors influencing career choice among undergraduate students in an African university context: The case of agriculture students at Makerere University, Uganda. *Journal of Dynamics in Agricultural Research*, 2(2).

<https://www.researchgate.net/publication/303701803>

21. Jain, V. (2014). The impact of choice factors affecting student selection of higher education institutions: An empirical study. *Commonwealth Journal of Commerce & Management Research*, 1(1), 30–40. <https://www.academia.edu/14061780>.
22. Jednak, S., Kragulj, D., Mijatovic, I. (2017). The Importance of Higher Education for Sustainable Economic Development. XI Meeting of Businessmen and Scientists: “Lean Management of Resources in the Economy of the Republic of Serbia”, Belgrade, Serbia, September; Association of Businessmen and Scientists: Belgrade, Serbia.
23. Yusuf, A. A. (2024). Factors Affecting Students’ Choice of Universities. *International Journal of Contemporary Applied Researches* Vol. 11, No. 1. <https://ijcar.net/assets/pdf/Vol11-No1-January2024/1.-Factors-Affecting-Students-Choice-of-Universities.pdf>.
24. Harahap, D. A., & Amanah, D. (2019). Assessment in choosing higher education: A case of Indonesia. *Journal of International Business, Economics and Entrepreneurship*, 4(1), 10-20. DOI:10.24191/jibe.v4i1.14413.
25. Konstantoulaki, K., Rizomyliotis, I., Cao, Y., Christodoulou, I. (2021). Social media engagement and the determinants of behavioural intentions of university online programme selection: the moderating role of mindfulness. *Corporate Communications: An International Journal*, ahead-of-print(ahead-ofprint). DOI.org/10.1108/ccij-07-2021-0081.
26. Khoi, B. (2020). Factors influencing university reputation: Model selection by AIC. In *Studies in Computational Intelligence* (pp. 215–230). https://doi.org/10.1007/978-3-030-48853-6_13.
27. Kofler, I., Innerhofer, E., Marcher, A., Gruber, M., Pechlaner, H. (2020). Talentcompetition within europe, *The Future of High-Skilled Workers*, p. 73-82, Palgrave Pivot, Cham. DOI:10.1007/978-3-030-42871-6_6
28. Krstić, B., Krstic, M. (2018) Higher education as a factor of serbian national economycompetitiveness. In *Improving the Competitiveness of Enterprices and National Economies*; Krstić, B., Ed.; Faculty of Economics: Niš, Serbia, 2018; pp. 1–28 https://www.researchgate.net/publication/340933490_HIGHER_EDUCATION_AS_A_FACTOR_OF_SERBIAN_NATIONAL_ECONOMY_COMPETITIVENESS.
29. Leikuma-Rimicane,L., Baloran, E. T. Ceballos, R. F., Norman, M., Medina, D. The Role of Higher Education in Shaping Global Talent Competitiveness and Talent Growth. *International Journal of Information and Education Technology*, Vol. 12, No. 11. <https://www.ijiet.org/vol12/1741-IJiet-5388.pdf>.

30. Ling, P., Hong, L., Yun, L. (2021). Determinant Factors in Selecting University: Evidence from Secondary School Students in Sarawak. *International Journal Of Academic*
31. Ling, P., Hong, L., & Yun, L. (2021). Determinant Factors in Selecting University: Evidence from Secondary School Students in Sarawak. *International Journal Of Academic Research In Progressive Education And Development*, 10(3). <https://doi.org/10.6007/ijarped/v10-i3/11018>
32. Lyapina, I.; Sotnikova, E.; Lebedeva, O.; Makarova, T.; Skvortsova, N. Smart technologies: Perspectives of usage in higher education. *Int. J. Educ. Manag.* 2019, 33, 454–461.
33. Mahdi, O. R., Nassar, I. A., Almsafir, M. K. (2018). Knowledge management processes and sustainable competitive advantage: An empirical examination in private universities. *Journal of business research*. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2018.02.013>
34. Manoku, E., (2015). Factors that influence university choice of Albanian students. *European Scientific Journal* 11(16):253-270. DOI: <https://doi.org/10.12955/cbup.v4.765>
35. Mishra, T.; Sinha, S. Employee Motivation as a Tool to Implement Internal Marketing. *Organization* 2014, 3, 672–679.
36. Mbabazi, A., Aisha, A., & Mwesigye, A. (2023). The Influence of Regional Location of Kasese District on Access to University Education. *higher education*, 16(17), 18 DOI:10.59298/IDOSR/2023/12.1.5892.
37. Mok, K.H. Jiang, J. Massification of Higher Education and Challenges for Graduate Employment and Social Mobility: East Asian Experiences and Sociological Reflections. *Int.J. Educ. Dev.* 2017, 63, 44–51.
38. Mukanziza, J. and Singirankabo, E. (2022) Factors Influencing Students' Decision to Enrol in Higher Learning Institutions: Case of Bachelor Students from the Protestant Institute of Arts and Social Sciences—Rwanda. *Open Access Library Journal*, 9, 1-14. doi: 10.4236/oalib.1109041.
39. Mustafa SA, Sellami AL, Elmaghraby EA, Al-Qassass HB (2018). Determinants of college and university choice for high-school students in Qatar. *International Journal of Higher Education* 7(3):1- 15. DOI:10.5430/ijhe.v7n3p1
40. Moscardini, A. O. Strachan, R. Vlasova, T. (2020). The Role of Universities in Modern Society. https://www.researchgate.net/publication/343978368_The_role_of_universities_in_modern_society. DOI:10.1080/03075079.2020.1807493.
41. Oya T. A. (2015). University Choice Process: A Literature Review on Models and

- Factors Affecting the Process. https://www.researchgate.net/publication/298334830_University_Choice_Process_A_Literature_Review_on_Models_and_Factors_Affecting_the_Process.
42. Papanthymou, A.; Darra, M. Quality Management in Higher Education: Review and Perspectives. *High. Educ. Stud.* 2017, 7, 132–147.
 43. Pavan, L. H., Oliveira, L. F., Mangrich, C. P., Harthmann, G., & Kos, J. R. (2022). Visualizing connections: University campus and social infrastructure. *International Journal of Architectural Computing*, 20(3), 553-566.
 44. Por, N., Say, C., & Mov, S. (2024). Factors influencing students' decisions in choosing a university. *Jurnal As-Salam*, 8(1), 1–15. <https://doi.org/10.37249/assalam.v8i1.646>
 45. Rico-Briones, E. (2019). Factors affecting the decision of first-year students in choosing their degree program and school. *Institutional Multidisciplinary Research and Development Journal*, 2 34. https://www.researchgate.net/publication/334315982_Factors_Affecting_the_Decision_of_First_Year_Students_in_Choosing_their_Degree_Program_and_School
 46. Price, I., Matzdorf, F., Smith, L., & Agahi, H. (2003). The impact of facilities on student choice of university. DOI:10.1108/02632770310493580
 47. Sayaf, A.M., Alamri, M.M., Alqahtani, M.A., Al-Rahmi, W.M. Information and Communications Technology Used in Higher Education: An Empirical Study on Digital Learning as Sustainability. *Sustainability* 2021, 13, 7074.
 48. Sedahmed, Z. M., & Noureldien, N. A. (2019). Factors influencing students' decisions to enroll in Sudanese higher education institutions. *Intelligent Information Management*, 11, 61–67. <https://doi.org/10.4236/iim.2019.114006>.
 49. Snellman, C. L. (2015). University in Knowledge Society: Role and Challenges. *Journal of System and Management Sciences* Vol. 5 (2015) No. 4, p. 84-113. https://www.researchgate.net/publication/308368679_University_in_Knowledge_Society_Role_and_Challenges.
 50. Suratman, W., Mulyadi, R., & Asmal, I. J. (2022). Analysis of Availability of Infrastructure to Support Performance Power Education Agro Complex in University Hasanuddin. *Budapest International Research and Critics Institute-Journal*, 5(2), 10231-10239.
 51. Sikubwabo1i, C., Muhirwa, A. and Ntawiha, P. (2020) An Investigation of Institutional Factors Influencing the Decrease of Student Enrollments in Selected Private Higher Learning Institutions in Rwanda. *European Journal of Education Studies*, 7, 56-77. DOI:10.46827/ejes.v7i9.3228

52. Sitthisomjin, J., Somprach, K., Phuseeorn, S. (2018). The effects of innovation management on school performance of secondary schools in Thailand. *Kasetsart Journal of Social Sciences*. <https://doi.org/10.1016/j.kjss.2018.02.007>
53. Šramova, B. (2015). Marketing and Media Communications Targeted to Children as Consumers. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 191, 1522-1527. Žiūrėta 2024.10.23 Prieiga internetu: DOI: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.04.568>
54. Qazi, Z., Qazi, W., Raza, S. A., & Qamar, S. (2021). The antecedents affecting university reputation and student satisfaction: A study in higher education context. *Corporate Reputation Review*, 25(5). <https://doi.org/10.1057/s41299-021-00126-4>
55. Tessema MG, Rao TVA (2018). University student's engagement: a case of the three public university in Amhara Regional State, Ethiopia. *International Journal of Research in Humanities, Arts and Literature* 6(12):193-202. DOI:10.1080/2331186X.2024.2403275
56. Zhang, G., Kim, D. W., Qi, J., Zhao, C. (2022). What factors influence MOOC course completion? An investigation of course completion and workplace benefits from interpersonal attraction theory perspective. *Frontiers in Psychology*, 13, 1055108. DOI:10.3389/fpsyg.2022.1055108.
57. Wagner, K., & Fard, P. Y. (2009). Factors influencing Malaysian students' intention to study at a higher educational institution. *ELeader Kuala Lumpur* <https://library.oum.edu.my/repository/365/>.
58. Wut, T. M., Xu, J., & Lee, S. W. (2022). Does University Ranking Matter? Choosing a University in the Digital Era. *Education Sciences*, 12(4), 229. <https://doi.org/10.3390/educsci12040229>

VILNIAUS UNIVERSITETAS
EKONOMIKOS IR VERSLO ADMINISTRAVIMO FAKULTETAS

Vadybos katedra
Darbo vadovas: dr. D. Ruželė
Vilnius, 2025

SANTRAUKA

69 puslapiai, 10 lentelių, 6 paveikslų, 58 literatūros šaltiniai, 2 priedų

Magistro baigiamojo darbo tikslas: remiantis išanalizuota mokslinė literatūra bei atliktu autoriniu tyrimu, įvertinti akademinių ir administracinių veiksnių įtaką studentų pritraukimui į aukštojo mokslo mokyklas.

Darbas susideda iš dviejų pagrindinių dalių: mokslinės literatūros apžvalgos apie akademinių ir administracinių veiksnių įtaką studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas ir darbe atlikto empirinio kiekybinio tyrimo, metodologijos bei metodų pagrindimo, rezultatų pristatymo, jų analizės bei apibendrinimo. Papildomos struktūrinės dalys – įvadas, išvados ir pasiūlymai, mokslinės literatūros šaltinių sąrašas bei priedai.

Tikslui pasiekti naudoti metodai: teminei analizei pasitelkta mokslinės literatūros apžvalga, akademinių ir administracinių veiksnių įtakos studentų pritraukimui į aukštojo mokslo mokyklas identifikavimui atliktas kiekybinis tyrimas: taikytas apklausos metodas – anketinė apklausa, respondentai – besimokantys ar baigę studijas aukštojo mokslo įstaigose studentai. Akademinių ir administracinių veiksnių įtakos studentų pritraukimui į aukštojo mokslo mokyklas identifikavimui taikytas statistinės analizės metodas.

Svarbiausi mokslinės literatūros apžvalgos rezultatai: išnagrinėti akademinių ir administracinių veiksnių įtakos studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas teoriniai aspektai. Svarbiausi **kokybinio tyrimo rezultatai:** identifikuota akademinių ir administracinių veiksnių įtaka studentų pritraukimui į aukštojo mokslo įstaigas.

Raktiniai žodžiai: akademiniai veiksniai, administraciniai veiksniai, studentų pritraukimas į aukštojo mokslo įstaigas.

SUMMARY

69 pages, 10 tables, 6 figures, 58 references, 2 annexes

The aim of the Master's thesis is to assess the impact of academic and administrative factors on the attraction of students to higher education institutions on the basis of an analysis of the scientific literature and an original study.

The thesis consists of two main parts: a review of the scientific literature on the impact of academic and administrative factors on student attraction to higher education institutions and an empirical quantitative study, a justification of the methodology and methods used in the thesis, a presentation of the results, their analysis and generalisation. Additional structural parts include an introduction, conclusions and proposals, a list of references and appendices. Methods used to achieve the objective: a review of scientific literature was used for the thematic analysis, a quantitative study was carried out to identify the influence of academic and administrative factors on the attraction of students to higher education institutions: the method used was a survey - questionnaire survey, the respondents were students enrolled in or graduating from higher education institutions. Statistical analysis was used to identify the influence of academic and administrative factors on the attraction of students to higher education institutions.

The main results of the scientific literature review: theoretical aspects of the influence of academic and administrative factors on the attraction of students to higher education institutions were examined. Main results of the qualitative research: the influence of academic and administrative factors on the attraction of students to higher education institutions was identified.

Keywords: academic factors, administrative factors, student attraction to higher education institutions.

PRIEDAI

1 priedas

Gerbiama (as) Respondente,

Esu Vilniaus universiteto kokybės vadybos magistro studijų studentė Aistė Kvederaitė. Atlieku tyrimą, kurio tikslas – įvertinti akademinį ir administracinių veiksmų įtaką studentų pritraukimui į aukštąsias mokymo įstaigas. Tyrimo populiacija: nauji, esami ir pabaigę studijas studentai. Atliktas tyrimas padės išsiaiškinti, kokia įvairių akademinį ir administracinių veiksmų įtaka studentų pritraukimui į aukštąsias mokymo įstaigas. Pildydamas anketą užtruksite apie 15 min. Anketa yra anoniminė. Atsakymai bus panaudoti rašant magistro baigiamąjį darbą. Prašome užpildyti pažymint labiausiai tinkantį atsakymą kryželiu. Jūsų atsakymai labai svarbūs.

1. Jūsų lytis:

- ☐ Moteris
☐ Vyras

2. Jūsų amžius: (Prašu įrašykite)

.....

3. Kokios pakopos studijas šiuo metu studijuojate

- ☐ Bakalauro
☐ Magistro

5. Kada pasirinkote aukštąją mokymosi įstaigą?

- ☐ Po studijų mokykloje
☐ Po darbinės praktikos

6. Akademinį veiksmų įtaką studentų pritraukimui į aukštąsias mokymosi įstaigas (kiekvienam teiginiui pasirinkite vieną atsakymą, jį pažymėkite kryželiu):

Eil. Nr.	Teiginiai	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Neturiu nuomonės	Sutinku	Visiškai sutinku
1.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje dabar studijuojau, pasirinkau, nes paskaitos ir kita akademinė veikla atitinka mano lūkesčius	1	2	3	4	5
2.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau dėl esamų fakultetų/studijų programų	1	2	3	4	5
3.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga siūlo įvairias studijų programas	1	2	3	4	5

4.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga turi prestižines ir kokybiškas studijų programas	1	2	3	4	5
5.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga teikia moksliniais tyrimais pagrįstą, kokybišką išsilavinimą	1	2	3	4	5
6.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau nes mokslo įstaigoje dirba aukštos kvalifikacijos dėstytojai	1	2	3	4	5
7.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes mokslo įstaigoje yra moderni kompiuterių laboratorija	1	2	3	4	5
8.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau nes joje naudojami inovatyvūs mokymo metodai	1	2	3	4	5
9.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes ji siūlo tarptautines mainų programas ir galimybes studijuoti užsienyje	1	2	3	4	5
10.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes studijų programos yra lanksčios	1	2	3	4	5
11.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau, nes yra galimybė atlikti praktiką, kuri naudinga būsimai karjerai	1	2	3	4	5
12.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuoju, pasirinkau dėl absolventų darbo perspektyvų	1	2	3	4	5

13.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau dėl šios įstaigos absolventų patrauklumo rinkoje	1	2	3	4	5
14.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes jis turi gerą akademinę reputaciją	1	2	3	4	5

7. Administracinių veiksmų įtaka studentų pritraukimui į aukštąsias mokymosi įstaigas (kiekvienam teiginiui pasirinkite vieną atsakymą, jį pažymėkite kryželiu):

Eil. Nr.	Teiginiai	<i>Visiškai nesutinku</i>	<i>Nesutinku</i>	<i>Neturiu nuomonės</i>	<i>Sutinku</i>	<i>Visiškai sutinku</i>
1.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji pateikia aiškią ir suprantamą informaciją apie priėmimo tvarką	1	2	3	4	5
2.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji pateikia aiškią ir suprantamą informaciją apie studijas ir programas	1	2	3	4	5
3.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes studijų kaina atitinka mano galimybes	1	2	3	4	5
4.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes stipendijos atitiko mano lūkesčius	1	2	3	4	5
5.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji teikia finansinę paramą nepasiturintiems studentams (stipendijas, dotacijas, lengvatinės paskolas)	1	2	3	4	5
6.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji turi reikiamų finansinių išteklių studentų mokymosi poreikiams tenkinti	1	2	3	4	5
7.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes įstaigos administracija padeda	1	2	3	4	5

	išskilus neaiškumams, problemoms					
8.	Dabartinę aukštojo mokslo įstaigą pasirinkau dėl studentų bendrabučių kokybės	1	2	3	4	5
9.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji siūlo skatinančią mokymosi aplinką, patogias studijų erdves, modernią infrastruktūrą	1	2	3	4	5
10.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji prisideda prie studentų socialinių ir kultūrinių veiklos organizavimo	1	2	3	4	5

Nuoširdžiai dėkoju už atsakymus

Duomenų rinkimo instrumentų – anketos klausimynų teiginių pagrindimas

I. Akademinių veiksmų įtakos studentų pritraukimui į aukštąsias mokymosi įstaigas tyrimo teiginių teorinis pagrindimas

Visiems tyrimams naudota 5 vertimų lygių Likerto skalė

Eil. Nr.	Teiginiai skirti akademinių veiksmų įtakos studentų pritraukimui į aukštąsias mokymosi įstaigas tyrimui	Autoriai (publikacijos metai), kurie šiuos teiginius taikė savo moksliniuose tyrimuose pasitelkiant 5 vertinimo lygių Likerto skalę
1.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje dabar studijuojau pasirinkau, nes paskaitos ir kita akademinė veikla atitinka mano lūkesčius	A. Juhaidi (2023). University choice factors: a case of two types of higher education in the third-largest island in the world. https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2367731 Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką.
2.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau dėl esamų fakultetų/studijų programų	A. Juhaidi (2023). University choice factors: a case of two types of higher education in the third-largest island in the world. https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2367731 Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką.
3.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga siūlo įvairias studijų programas	P. P. Silwal ir R. K. Baral (2021). Factors influencing college choice of Nepalese Undergraduate Students. Quest Journal of Management and Social Sciences, 3(2), pp. 229-244. https://www.nepjol.info/index.php/qjms/article/download/41572/31758 Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik kolegijos sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką.
3.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga turi prestižines ir kokybiškas studijų programas	T. D. Do, L.C. Le (2020). Factors affecting high school students' decision on choosing university: case study of Ho Chi Minh City. Journal of Entrepreneurship Education, 23(3). https://www.abacademies.org/articles/factors-affecting-high-school-students-decision-on-choosing-university-case-study-of-ho-chi-minh-city-9177.html Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką.
4.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes ši mokslo įstaiga teikia moksliniais tyrimais pagrįstą, kokybišką išsilavinimą	P. P. Silwal ir R. K. Baral (2021). Factors influencing college choice of Nepalese Undergraduate Students. Quest Journal of Management and Social Sciences, 3(2), pp. 229-244. https://www.nepjol.info/index.php/qjms/article/download/41572/31758

		Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik kolegijos sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką. Taip pat apjungti du teiginiai į vieną moksliniais tyrimais pagrįstą ir kokybišką išsilavinimą.
5.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes mokslo įstaigoje dirba aukštos kvalifikacijos dėstytojai	P. P. Silwal ir R. K. Baral (2021). Factors influencing college choice of Nepalese Undergraduate Students. Quest Journal of Management and Social Sciences, 3(2), pp. 229-244. https://www.nepjol.info/index.php/qjmss/article/download/41572/31758 Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik kolegijos sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką
6.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes mokslo įstaigoje yra moderni kompiuterių laboratorija	P. P. Silwal ir R. K. Baral (2021). Factors influencing college choice of Nepalese Undergraduate Students. Quest Journal of Management and Social Sciences, 3(2), pp. 229-244. https://www.nepjol.info/index.php/qjmss/article/download/41572/31758 Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik kolegijos sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką
7.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes joje naudojami inovatyvūs mokymo metodai	G. Connie (2022). Factors Influencing Students' Choice Of An Institution Of Higher Education. Journal of Positive School Psychology Vol.6, No.4, 10015 – 10043. https://www.researchgate.net/publication/361125877_Factors_Influencing_Students'_Choice_Of_An_Institution_Of_Higher_Education
8.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes ji siūlo tarptautines mainų programas ir galimybes studijuoti užsienyje	N. I. Abubakar (2017). Factors affecting students' choice of programmes in the faculty of renewable natural resources of the university for development studies, nyankpala campus – Ghana. International Journal of Economics, Commerce and Management United Kingdom Vol. V, Issue 12, December 2017 http://ijecm.co.uk Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką
9.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes studijų programos yra lanksčios	G. Connie (2022). Factors Influencing Students' Choice Of An Institution Of Higher Education. Journal of Positive School Psychology Vol.6, No.4, 10015 – 10043. https://www.researchgate.net/publication/361125877_Factors_Influencing_Students'_Choice_Of_An_Institution_Of_Higher_Education
10.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes yra galimybė atlikti praktiką, kuri naudinga būsimai karjerai	N. I. Abubakar (2017). Factors affecting students' choice of programmes in the faculty of renewable natural resources of the university for development studies, nyankpala campus – Ghana. International Journal of Economics, Commerce and Management United Kingdom Vol. V, Issue 12, December 2017 http://ijecm.co.uk Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką
11.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau dėl absolventų darbo perspektyvų	A. Juhaidi (2023). University choice factors: a case of two types of higher education in the third-largest island in the world. https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2367731 Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką

		sąvoką
12.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau dėl šios įstaigos absolventų patrauklumo rinkoje	P. P. Silwal ir R. K. Baral (2021). Factors influencing college choice of Nepalese Undergraduate Students. Quest Journal of Management and Social Sciences, 3(2), pp. 229-244. https://www.nepjol.info/index.php/qjmss/article/download/41572/31758 Pastaba: Pateiktas autoriaus teiginys nežymiai modifikuotas, nekeičiant teiginio prasmės.
13.	Aukštojo mokslo įstaigą, kurioje šiuo metu studijuojau, pasirinkau, nes užtikrinamas studijų aiškumas ir skaidrumas	T. D. Do, L.C. Le (2020). Factors affecting high school students' decision on choosing university: case study of Ho Chi Minh City. Journal of Entrepreneurship Education, 23(3). https://www.abacademies.org/articles/factors-affecting-high-school-students-decision-on-choosing-university-case-study-of-ho-chi-minh-city-9177.html Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką

II. Administracinių veiksnių įtakos studentų pritraukimui į aukštąsias mokymosi įstaigas tyrimo teiginių teorinis pagrindimas

Visiems tyrimams naudota 5 vertimų lygių Likerto skalė

Eil. Nr.	Teiginiai, skirti administracinių veiksnių įtakos studentų pritraukimui į aukštąsias mokymosi įstaigas, tyrimui	Autoriai (publikacijos metai), kurie šiuos teiginius taikė savo moksliniuose tyrimuose, pasitelkiant 5 vertinimo lygių Likerto skalę
1.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji pateikia aiškią ir suprantamą informaciją apie priėmimo tvarką	T. D. Do, L.C. Le (2020). Factors affecting high school students' decision on choosing university: case study of Ho Chi Minh City. Journal of Entrepreneurship Education, 23(3). https://www.abacademies.org/articles/factors-affecting-high-school-students-decision-on-choosing-university-case-study-of-ho-chi-minh-city-9177.html Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką
2.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji pateikia aiškią ir suprantamą informaciją apie studijas ir programas	T. D. Do, L.C. Le (2020). Factors affecting high school students' decision on choosing university: case study of Ho Chi Minh City. Journal of Entrepreneurship Education, 23(3). https://www.abacademies.org/articles/factors-affecting-high-school-students-decision-on-choosing-university-case-study-of-ho-chi-minh-city-9177.html Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką
3.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes studijų kaina atitinka mano galimybes	A. Juhaidi (2023). University choice factors: a case of two types of higher education in the third-largest island in the world. https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2367731 Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką.
4.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes stipendijos dydis atitiko mano lūkesčius	A. Juhaidi (2023). University choice factors: a case of two types of higher education in the third-largest island in the world. https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2367731 Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką.

5.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji teikia finansinę paramą nepasiturintiems studentams (stipendijas, dotacijas, lengvatinės paskolas)	A. Juhaidi (2023). University choice factors: a case of two types of higher education in the third-largest island in the world. https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2367731 Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką. T. D. Do, L.C. Le (2020). Factors affecting high school students' decision on choosing university: case study of Ho Chi Minh City. Journal of Entrepreneurship Education, 23(3). https://www.abacademies.org/articles/factors-affecting-high-school-students-decision-on-choosing-university-case-study-of-ho-chi-minh-city-9177.html Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką
6.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji turi reikiamų finansinių išteklių studentų mokymosi poreikiams tenkinti	T. D. Do, L.C. Le (2020). Factors affecting high school students' decision on choosing university: case study of Ho Chi Minh City. Journal of Entrepreneurship Education, 23(3). https://www.abacademies.org/articles/factors-affecting-high-school-students-decision-on-choosing-university-case-study-of-ho-chi-minh-city-9177.html Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką
7.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes įstaigos administracija padeda išskilus neaiškumams, problemoms	T. D. Do, L.C. Le (2020). Factors affecting high school students' decision on choosing university: case study of Ho Chi Minh City. Journal of Entrepreneurship Education, 23(3). https://www.abacademies.org/articles/factors-affecting-high-school-students-decision-on-choosing-university-case-study-of-ho-chi-minh-city-9177.html Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką
8.	Dabartinę aukštojo mokslo įstaigą pasirinkau dėl studentų bendrabučių kokybės	A. Juhaidi (2023). University choice factors: a case of two types of higher education in the third-largest island in the world. https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2367731 Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką
9.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji siūlo skatinančią mokymosi aplinką, patogias studijų erdves, modernią infrastruktūrą	T. D. Do, L.C. Le (2020). Factors affecting high school students' decision on choosing university: case study of Ho Chi Minh City. Journal of Entrepreneurship Education, 23(3). https://www.abacademies.org/articles/factors-affecting-high-school-students-decision-on-choosing-university-case-study-of-ho-chi-minh-city-9177.html. Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką.
10.	Pasirinkau dabartinę aukštojo mokslo įstaigą, nes ji prisideda prie studentų socialinių ir kultūrinių veiklos organizavimo	A. Juhaidi (2023). University choice factors: a case of two types of higher education in the third-largest island in the world. https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2367731 Pastaba: Pateiktas tikslus autoriaus teiginys iš tyrimo, tik universiteto sąvoka pakeista į aukštojo mokslo įstaigos sąvoką